

Anne Kaikkonen

## **GREEN CARE -KOULUTUSTA**

# **KORKEA-ASTEELLE – Kyselytutkimus Green Care -koulutuksen sisällön kehittämiseksi Kai- nuussa**

Sairaanhoitaja (amk)

Syksy 2016



KAJAANIN  
AMMATTIKORKEAKOULU  
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

## TIIVISTELMÄ

**Tekijä(t):** Kaikkonen Anne

**Työn nimi:** Green Care -koulutusta korkea-asteelle – Kyselytutkimus Green Care -koulutuksen sisällön kehittämiseksi Kainuussa

**Tutkintonimike:** Sairaanhoidtaja (AMK)

**Asiasanat:** Green Care, korkea-asteen koulutus

Green Care tarkoittaa luontolähtöistä toimintaa ihmisen hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja parantamiseksi. Green Care -toimintaa toteutetaan yleensä metsässä, maataloilla, puistoissa tai puutarhoissa sekä tuomalla luontoelementtejä sisälle. Valtakunnallisessa Green Care -hankkeessa yhtenä tavoitteena on kehittää yhtenäistä Green Care -koulutusta korkea-asteelle. Hanke toteutetaan vuosien 2015–2018 aikana. Kajaanin ammattikorkeakoulu on osatoteuttajana hankkeessa järjestämässä 30+10 opintopisteen laajuista Green Care -korkeakoulutuksen pilotointia vuosien 2016–2017 aikana.

Opinnäytetyön toimeksiantaja oli Green Care -hanke, jonka puitteissa on kehitetty korkea-asteen Green Care -koulutus. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, kuinka tärkeänä kainuulaiset Green Care -koulutukseen hakeneet henkilöt pitävät kehitettävän Green Care -koulutuksen sisältöjä ja mitä uusia ehdotuksia heillä on opintojaksojen sisältöihin liittyen. Tavoitteena oli tuottaa tietoa, jonka avulla Green Care -hankkeessa voidaan kehittää kainuulaisten Green Care -koulutukseen hakeneiden henkilöiden tarpeisiin vastaavaa korkea-asteen Green Care -koulutusta. Tutkimus oli kvantitatiivinen ja aineisto kerättiin sähköisen kyselylomakkeen avulla käyttäen Likert -asteikkoa (0–5) 3.–9.6.2016 välisenä aikana. Kysely suoritettiin kokonaistutkimuksena ja se lähetettiin kaikille 49 henkilölle, jotka olivat ensisijaisesti hakeneet Kajaanin ammattikorkeakoulussa järjestettävään Green Care -korkeakoulutukseen. Vastauksia kyselyyn saatiin 17 ja kyselyn vastausprosentti oli 34,7 %. Vastaukset analysoitiin tilastollisin menetelmin tunnuslukuja käyttäen. Avoimista vastauksista poimittiin Green Care -koulutuksen kehittämiskohteita tutkimusongelmiin vastaten.

Kaikkiaan koulutuksen sisältöä pidettiin tärkeänä ja erot sisältöjen tärkeydessä vastaajien mielipiteiden perusteella olivat hyvin pieniä. Tärkeimpinä sisältöinä vastaajat pitivät luonnon hyvinvointivaikutuksia sekä ihmisen ja luonnon välistä suhdetta. Vähiten tärkeänä vastaajat pitivät Green Care -alan asiakaspalvelu- ja ohjaustyö -opintojakson sisältöjä. Avoimissa vastauksissa korostui tutkitun tiedon tärkeys sekä toiminnan kehittäminen, jonka vuoksi vastaajat arvostivat juuri korkea-asteen koulutusta. Johtopäätöksenä voidaan todeta, että korkea-asteen Green Care -koulutukselle on tarvetta ja suunniteltua opintojaksokokonaisuutta pidettiin tärkeänä. Jatkotutkimusaiheena voisi Green Care -korkeakoulutuksen pilotointiin valituilta henkilöiltä selvittää, kuinka heidän näkemyksensä koulutuksen sisällön suhteen on muuttunut koulutuksen loppupuolella.

## ABSTRACT

**Author(s):** Kaikkonen Anne

**Title of the Publication:** Green Care Study Module for Higher Education – a survey to develop the content of the Green Care study module organized in Kainuu

**Degree Title:** Bachelor of Health Care, Nursing

**Keywords:** Green Care, higher education

The term “Green Care” refers to nature-oriented activities aimed to maintain and improve human wellbeing. In general, Green Care activities are carried out in woods, parks or gardens and by bringing natural elements to indoor facilities. One of the main topics of the nationwide Green Care project is to develop a coherent Green Care study module for higher education. The project is implemented in 2015–2018. Kajaani University of Applied Sciences is one of the project partners and responsible for piloting the 30+10-ECTS Green Care study module in 2016–2017.

The Green Care study module for higher education has been developed within the framework of the Green Care project which was the commissioner of this thesis. The purpose of this thesis was to study how important those persons who lived in Kainuu region and had applied for the Green Care study module regarded the contents of the study module and if they had any development ideas related to the content of the study module. The aim was to acquire information that could be used to develop such a Green Care study module that would meet the needs of persons who lived in Kainuu region and had applied to the Green Care study module. This thesis was quantitative, and data was collected by using an electronic survey based on the Likert scale (0–5) on 3.–9. 6.2016. The survey was a census study and sent to all 49 persons which had applied to the Green Care study module organized at Kajaani University of Applied Sciences as their first choice. A total of 17 answers was received and the response rate was 34.7%. The answers were analyzed statistically using key indicators. Those development ideas that corresponded with the research problems were selected from the open answers.

In general the content of the study module was considered important, and differences in the respondents’ answers were very small. The respondents considered the impact of nature on wellbeing and the relationship between man and nature the most important contents of the Green Care study module. The courses in customer service and counselling within the Green Care industry was regarded as the least important. The importance of research-based knowledge and development of activities were emphasized in the open answers; therefore the respondents appreciated higher education in particular. It can be concluded that there is a need for higher Green Care education and that the planned study module was considered important. A topic for future research could be to study how the views of the persons selected to the Green Care study module have changed towards the end of the study module.

## SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	1
2 GREEN CARE KORKEA-ASTEEN KOULUTUKSESSA KAINUUSSA .....	3
2.1 Green Care Euroopassa ja Suomessa .....	3
2.1.1 Luontohoiva ja luontovoima.....	4
2.1.2 Green Care -toiminnan vaikuttavuus ja toimintaympäristö .....	5
2.1.3 Green Care -toimintamuodot ja -toimintatapa .....	7
2.2 Korkea-asteen koulutus Suomessa ja Kainuussa .....	9
3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE SEKÄ TUTKIMUSONGELMAT .	11
4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS .....	12
4.1 Tutkimusmenetelmä .....	12
4.2 Mittarin laadinta .....	13
4.3 Aineiston keruu.....	16
4.4 Aineiston analysointi.....	16
5 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET .....	19
5.1 Vastaajien taustatiedot .....	19
5.2 Vastaajien mielipiteet Green Care -koulutuksen sisällöstä .....	21
5.3 Avoimet vastaukset .....	30
5.4 Tulosten yhteenveto .....	34
6 TULOSTEN TARKASTELU JA JOHTOPÄÄTÖKSET .....	36
7 POHDINTA.....	42
7.1 Luotettavuus.....	42
7.2 Eettisyys .....	43
7.3 Ammatillinen kehittyminen.....	44
7.4 Jatkotutkimusaiheet.....	46
LÄHTEET .....	47
LIITTEET	

## 1 JOHDANTO

Kaupungistumisen myötä monet ihmiset ovat vieraantuneet luonnosta (Yli-Viikari ym. 2009, 18). Vastaukseksi tähän ihmisten kokemaan vieraantumiseen on syntynyt Green Care -toiminta, millä tarkoitetaan ihmisten hyvinvointia lisäävää tavoitteellista luontolähtöistä toimintaa. Luontolähtöistä toimintaa voidaan harjoittaa luonnon keskellä, maatiloilla, puutarhoissa sekä sisätiloissa. (Vehmasto 2014, 11.) Aihe on hyvin ajankohtainen ja Green Care -toiminta on kehittynyt suuresti viime vuosina. On järjestetty paljon erilaista hanketoimintaa ja tilaisuuksia, sekä media on tuonut esille useita Green Care -toimintaa harjoittavia yrityksiä. (Vehmasto 2014, 8.)

Sosiaali- ja terveysalalla voidaan hyödyntää Green Care -toimintaa monella tavalla ja monessa paikassa (Yli-Viikari ym. 2009, 7). Sairaanhoidaja voi vanhusten hoitokodissa työskennellessään kouluttautua lisäkoulutuksella vaikkapa puutarhaterapiaan ja käyttää sitä tavoitteellisesti hoitotyössään (Rappe, Linden & Koivunen 2003, 122). Palvelukodissa sairaanhoidaja voi suunnitella tavoitteellista eläinten hyödyntämistä vaikkapa kaverikoirien vierailujen muodossa asukkaiden mielialan parantamiseksi (Muros 2013, 82). Green Care -toiminta on eri aloilla aivan alkutekijöissään ja on todella luovaa toimintaa. Asiakkaan näkökulmasta edellä mainittu luontolähtöinen toiminta tuottaa palvelulle lisäarvoa (Yli-Viikari ym. 2009, 7).

Opinnäytetyön aiheenvalinnassa vaikuttaa opinnäytetyön tekijän henkilökohtainen kiinnostus Green Care -toimintaa kohtaan. Toimeksiantajana toimii valtakunnallinen Green Care -hanke, jonka yhtenä tavoitteena on lisätä Green Care -osaamista korkea-asteelle sekä kehittää uusi yhtenäinen Green Care -koulutusmalli korkea-asteelle. Hankkeessa on luotu koulutukseen kuusi opintojaksoa, jotka sisältävät Green Care -tietoa. Kajaanin ammattikorkeakoulu on osatoteuttajana Green Care -hankkeessa järjestämässä 30+10 opintopisteen laajuista Green Care -korkeakoulutuksen pilotointia ajalla 2016–2017. (Green Care korkea-asteen koulutus 2016.)

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, kuinka tärkeänä kainuulaiset Green Care -koulutukseen hakeneet henkilöt pitävät kehitettävän Green Care -koulutuksen sisältöjä ja mitä uusia ehdotuksia heillä on opintojaksojen sisältöihin liittyen. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jonka avulla Green Care -hankkeessa voidaan kehittää kainuulaisten Green Care -koulutukseen hakeneiden henkilöiden tarpeisiin vastaavaa korkea-asteen Green Care -koulutusta. Tutkimusongelmat ovat: 1. Miten Green Care -koulutuksen sisältö vastaa kainuulaisten Green Care -koulutukseen hakeneiden henkilöiden tarpeita? 2. Millaisia uusia painotuksia Green Care -koulutuksen olemassa olevista opintojaksoista voisi olla? 3. Miksi kainuulaiset Green Care -koulutukseen hakeneet henkilöt ovat kiinnostuneita juuri korkea-asteen koulutuksesta?

## 2 GREEN CARE KORKEA-ASTEEN KOULUTUKSESSA KAINUUSSA

Green Care -alan koulutus on Suomessa varsin kirjavaa ja sisällöltään vaihtelevaa (Vehmasto 2014, 98.) Tähän tarpeeseen pyritään vastaamaan vuosina 2015 - 2018 valtakunnallisessa Green Care -hankkeessa, jonka tavoitteena on lisätä yhtenäistä korkea-asteen Green Care -osaamista ja luoda uusi monialainen korkea-asteen koulutusmalli Green Care -toimialalle. Hankkeessa on suunniteltu kuusi eri opintojaksoa, joiden sisältöä kehitetään ja testataan. Opintojaksot sisältävät tietoa Green Care -perusteista, Green Care -toimintaympäristöistä, Green Care -toimintamuodoista ja -menetelmistä, asiakaspalvelu- ja ohjaustyöstä, Green Care -yrittäjyydestä ja palvelumuotoilusta sekä Green Care -ohjaaja- ja kouluttajakoulutuksesta. Hankkeessa on mukana yksi yliopisto ja kuusi ammattikorkeakoulua, joista yksi on Kajaanin ammattikorkeakoulu. (Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti 2016.)

Tämän opinnäytetyön teoreettinen viitekehys muodostuu keskeisistä käsitteistä joita ovat Green Care ja korkea-asteen koulutus. Opinnäytetyössäni selvitän, kuinka tärkeänä Green Care -koulutukseen hakeneet kainuulaiset henkilöt pitävät suunnitellun koulutuksen sisältöjä, jotta Green Care -hanke saa uutta tietoa Green Care -koulutuksen kehittämiseksi juuri kainuulaisten tarpeisiin sopivaksi.

### 2.1 Green Care Euroopassa ja Suomessa

Green Care tarkoittaa luontolähtöistä toimintaa ihmisen hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja parantamiseksi. Green Care -toimintaa toteutetaan yleensä metsässä, maatiloilla, puistoissa tai puutarhoissa sekä tuomalla luontoelementtejä sisälle. Toiminta on tavoitteellista, ammatillista ja vastuullista. (Vehmasto 2014, 11.)

Monissa Euroopan maissa Green Care -käsitteestä käytetään englanninkielistä nimitystä tai sitten se on käännetty eri maiden omille kielille. Yleisimmin Green Care Euroopassa käsitetään maatiloilla tapahtuvaksi toiminnaksi; niin kutsutuksi hoivamaataloudeksi (Farming for health, Care farming tai Social farming). Suomessa tutkijat, kehittäjät ja yrittäjät ovat tehneet ja tekevät yhteistyötä Green Care

-käsitteen ja -toimintatavan jäsentämiseksi. (Vehmasto 2014, 10.) Green Care on käsitteenä Suomessa varsin uusi. Se on tuotu esiin Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT) toimesta vuonna 2006. Tuolloin MTT oli yksi osallistujataho eurooppalaisessa maatilojen Green Care -toimintaa käsittelevässä yhteistyössä (Green Care in Agriculture, COST 866). Kuitenkin suomalaiset ovat jo pitkään käyttäneet luontoa hyvinvoinnin tukemiseksi sekä oma-aloitteisesti että sosiaalisen kuntoutuksen ja kasvatuksen alueella. (Vehmasto 2014, 8.)

Suomessa on toiminut vuodesta 2010 saakka Green Care -alan yhdistys, jonka nimi on Green Care Finland ry. Yhdistys on Suomessa toimivien alan toimijoiden yhteistyöverkosto. Yhdistyksen tehtävänä on luontolähtöisten toimintamuotojen käyttöönoton lisääminen hyvinvointi- ja kasvatusaloilla. Lisäksi yhdistyksen tehtävänä on Green Care -toiminnan tunnettavuuden lisääminen ja toiminnan sisällön jäsentäminen sekä Green Care -toimijoiden verkostoitumisen edistäminen. Yhdistys toimii tiedon välittäjänä alan toimijoille ja eri organisaatioille. Yhdistyksellä on myös eettiset ohjeet Green Care -toimintatavan harjoittamiseksi. Lisäksi yhdistyksessä huomioidaan toimintakyvyltään heikentyneiden henkilöiden oikeus luontolähtöiseen toimintaan. Vuonna 2013 yhdistyksessä oli yli sata jäsentä, jotka ovat alan yrittäjiä sekä eri organisaatioiden edustajia. (Vehmasto 2014, 18.)

### 2.1.1 Luontohoiva ja luontovoima

Green Care -toiminta jakautuu luontohoivan ja luontovoiman palvelumarkkinoihin. Luontohoivan asiakkaina voivat olla sosiaalipalveluiden, kuntoutuksen tai hoivan tarpeessa olevat henkilöt. Kuntoutus ja hoiva kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuollon piiriin ja niiden järjestämisestä vastaa kunta. Palvelujen tuottaja voi olla myös yksityinen tahon. Luontohoivan palveluiden tavoitteena on yleensä terveyden, toimintakyvyn ja elämänlaadun parantuminen ja sitä toteutetaan asiakkaiden hoitotai kuntoutussuunnitelman mukaisesti. Luontohoivan palvelujen tarjoajalla täytyy olla sosiaali- ja terveystieteiden koulutus. Hoitokodeissa Green Care -toiminnassa voi olla myös kasvatukseen ja virkistykseen liittyviä tavoitteita. (Vehmasto 2014, 31–32, 46.)



Luontovoiman palveluiden tuottajat ja ostajat ovat yksityisiä. Luontovoiman palvelujen avulla tarjotaan asiakkaille virkistystä ja ne lisäävät yleistä hyvinvointia. Toiminta on tavoitteellista ja tuottaa esimerkiksi työhyvinvointipalveluita ja muita hyvinvointia tukevia palveluita. Palvelut voivat olla myös kasvatukseen, harrastuksiin ja opetukseen liittyviä. Palvelun tarjoajalla ei tarvitse olla sosiaali- ja terveydenhuollon koulutusta, eikä julkisella sektorilla ole yleensä järjestämisvastuuta, paitsi kasvatuspalveluissa. (Vehmasto 2014, 31–32, 46.)

### 2.1.2 Green Care -toiminnan vaikuttavuus ja toimintaympäristö

Green Care -toiminnan vaikuttavuutta on arvioitu Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen hankkeessa nimeltä CareVa vuosina 2009–2011. Tällöin määritettiin Green Care -toiminnan ytimeksi soveltuvat elementit ja niitä rajaavat ehdot. Luonto on ensimmäinen elementti ja toinen elementti on toiminta, koska Green Care -toiminta joko tapahtuu luonnossa tai käyttää hyväksi luontoelementtejä. (Soini ym. 2011, 323–324.) Kolmas elementti on yhteisö. Yhdessä tekeminen ja yhteisten tavoitteiden saavuttaminen voi antaa osallisuuden tunteen kokemuksia. (Soini 2014, 23.) *VoiMaa!* -hankkeessa (2011–2013) Green Care -toimintatavan määritelmä täsmentyi ja ehdot korvattiin edellytyksillä (Soini & Vehmasto 2014, 3, 10). Edellytyksiä ovat ammatillisuus, mikä sisältää muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon lakien mukaisten edellytysten täyttymisen sekä eettisen toiminnan. Lisäksi Green Care -toiminnan edellytys on tavoitteellisuus, jota kuvaa suunnitelmallisuus kaikessa toiminnassa. Kolmas edellytys on vastuullisuus, mikä liittyy palveluiden ja toiminnan laatuun ja laadunhallintaan. (Soini ym. 2011, 325–326; Vehmasto 2014, 30.)

CareVa -hankkeessa toteutetun tutkimuksen tavoitteena oli selvittää kuinka Green Care -toiminnan vaikutuksia ja vaikuttavuutta voidaan arvioida. Hankkeessa selvitettiin luonnon vaikutusta yksilön hyvinvointiin aikaisempien tutkimusten valossa sekä kahdella eri maatilalla toteutetun Green Care -toiminnan kautta. Lisäksi hankkeessa lähestyttiin vaikuttavuutta talous- ja maaseutunäkökulmista. Tuloksissa selvisi, että luonto vaikuttaa monin tavoin yksilöiden hyvinvointiin ja hyvinvointi koostuu useista osa-alueista. (Soini 2014, 3; Yli-Viikari 2014, 68.) Tutkittu tieto

Green Care -toiminnan vaikuttavuudesta ja vaikutuksista on tärkeää esimerkiksi sosiaali-, terveys- ja kasvatusalojen ammattilaisten päätöksenteon tueksi hoitomuotoja valittaessa sekä suunniteltaessa alalle uutta koulutusta (Soini 2014, 14). Vaikuttavuutta onkin tutkittu useissa Green Care -alan tutkimuksissa, joista muutamien tuloksia esitellään seuraavissa kappaleissa.

Berget, Ekeberg ja Braastad (2008, 1–5) ovat tutkineet maatilan eläinten parissa toteutettavan eläinavusteisen intervention vaikutuksia psykiatristen potilaiden pystyvyyteen, jaksamiseen ja elämisen laatuun. Tutkimukseen osallistujat jaettiin kahteen ryhmään, joista vain toinen osallistui eläinavusteiseen interventioon. Eläinavusteinen interventio toteutettiin usealla eri maatilalla, jossa osallistuja kävivät työskentelemässä maatilan eläinten parissa kahdesti viikossa kahdentoista viikon ajan kolme tuntia kerrallaan. Tutkimuksessa selvitettiin osallistujilta heidän kokemuksiaan ennen kahdentoista viikon jaksoa, heti sen jälkeen sekä puolen vuoden kuluttua jakson loppumisesta. Tulokset kertoivat merkittävästi lisääntyneestä pystyvyyden ja jaksamisen kokemuksesta eläinavusteiseen interventioon osallistuneiden osalta. Elämänlaatuun ei eläinavusteisella interventiolla tulosten mukaan ollut vaikutusta. Johtopäätöksenä tutkijat esittävät, että maatilan eläinten parissa toteuttavaa eläinavusteista interventiota kannattaisi käyttää psykiatrisessa hoidossa muun hoidon lisäksi hoitomuotona. (Berget, Ekeberg & Braastad 2008, 1–5.)

Pedersen, Ihlebæk ja Kirkevold (2012, 1526–1532) ovat tutkineet maatilan kuntouttavassa käytössä esiintyviä tärkeitä elementtejä masentuneiden henkilöiden hoidossa laadullista haastattelututkimusta käyttäen. Tutkimukseen osallistui kahdeksan kliinistä masennusta sairastavaa henkilöä. Osallistujat kävivät maatilalla hoitamassa eläimiä kahdesti viikossa kahdentoista viikon ajan. Tuloksissa tuli ilmi, että osallistujille tavallisen työn tekemisen kokemus oli tärkeä ja ympäristö voi auttaa masennuksesta toipumisessa. Tutkijat suosittelevat maatilan kuntouttavaa käyttöä lisämenetelmäksi masentuneiden henkilöiden kuntoutuksessa. (Pedersen, Ihlebaek ja Kirkevold 2012, 1526–1532.)

Tyrväisen, Silvennoisen, Korpelan ja Ylenin (2005, 58–60) tutkimuksessa selvitettiin kaupunkilaisten kokemuksia luonnosta ja mielipaikoista. Tutkimuksen avulla

haluttiin selvittää kuinka luonto vaikuttaa kaupunkilaisten psyykkiseen terveyteen. Tutkimustulokset kertoivat luonnon vaikuttavan positiivisesti terveyteen esimerkiksi lisääntyneiden positiivisten tuntemusten kautta. Suurimmalla osalla kyselyyn vastaajista mielipaikka sijaitsi metsäalueella. Usein asuinalueella ei kuitenkaan ole metsäaluetta ja suurin osa vastaajista tahtoisikin käyttää enemmän asuinalueensa ulkopuolista metsäympäristöä kuin nykyään. (Tyrväinen, Silvennoinen, Korpela & Ylen 2005, 58–60.)

Green Care -toimintaympäristön täytyy olla asiakkaalle turvallinen ja hänen hyvinvointiansa tukeva. Toimintaympäristön soveltumisessa Green Care -toimintaan on otettava huomioon lakisääteiset turvallisuus- ja esteettömyysvaatimukset. Lisäksi palveluntuottajan täytyy toimia asiakasvastuullisesti, ympäristövastuullisesti ja yhteiskuntavastuullisesti. (Vehmasto 2014, 33.)

### 2.1.3 Green Care -toimintamuodot ja -toimintatapa

Luontoavusteisuudessa käytetään ekopsykologiaa, erämaaterapiaa, seikkailukasvatusta, elämypedagogiikkaa ja tavoitteellista luontokasvatusta (Green Care Finland ry 2016). Ekopsykologia ymmärretään suuntauksena, jonka mukaan ihminen on osa luontoa. Sillä tavoitellaan ihmisten ja eläinten välistä vastavuoroista kumppanuutta. (Salonen 2010, 82–83.) Erämaaterapian ajatus on erottaa ihmiset negatiivisista päivittäisistä vaikutteista ja viedä heidät luontoympäristöön. Siellä he voivat löytää itsestään sellaisia puolia, jotka eivät tule esille tavallisissa terapiaolosuhteissa. (Sempik, Hine & Wilcox 2010, 45.) Marttilan (2016, 34) mukaan elämys- ja seikkailupedagogiikassa näkyy suomalainen eräperinne ja se on kokonaisvaltaista sekä elämyksellistä pedagogiikkaa, mikä pohjautuu kokemuksellisen ja konstruktivistisen oppimisen teorioihin. Omassa väitöskirjassaan hän käyttää elämys- ja seikkailupedagogisen luontoliikunnan käsitettä (Marttila 2016, 34).

Eläinavusteisuus tarkoittaa eläinavusteista terapiaa, eläinavusteista toimintaa, sosiaalipedagogista eläintoimintaa tai muuta eläinavusteista toimintaa (Green Care Finland ry 2016). Eläinavusteinen terapia (Animal Assisted Therapy, AAT) on am-

matillisen terapeuttikoulutuksen omaavan henkilön tarjoamaa tavoitteellista terapiaa, jossa hyödynnetään eläimen läsnäoloa. Esimerkiksi psykoterapeutit käyttävät kissoja ja koiria suunnitelmallisesti työnsä apuna (Ikäheimo 2013, 135). Ratsastusterapeutin koulutuksen omaava terapeutti voi käyttää ratsastusterapiaa fyysisen ja psyykkisen kuntoutuksen muotona (Mattila-Rautiainen 2011.) Eläinavusteinen toiminta (Animal Assisted Activities, AAA) taas on yleensä vapaaehtoisten henkilöiden järjestämää virkistystoimintaa, kuten eläinten kanssa tehtäviä hoitolaitosvierailuja. (Salovuori 2014, 53.) Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan avulla voidaan tukea kasvua ja sitä voidaan käyttää psykososiaalisen kuntoutumisen tukena. Eniten sitä on käytetty lasten ja nuorten parissa, mutta lisääntyvässä määrin sitä käytetään myös aikuisten ja vanhusten parissa. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ohjaajakoulutus on yliopistotasosta täydennyskoulutusta. (Salovuori 2014, 66.)

Viherympäristön kuntouttava käyttö tarkoittaa puutarhaterapiaa tai terapeuttista tai sosiaalista puutarhatoimintaa (Green Care Finland ry 2016). Rappe ym. (2003, 47) mukaan puutarhaterapia ymmärretään laajasti kasvien ja ihmisten välisenä vuorovaikutuksena jonka tavoitteena on ihmisten toimintakyvyn paraneminen tai sen huononemisen ennaltaehkäisy tai ihmisen hyvinvoinnin lisääntyminen. Puutarhaterapia nähdään joko toimintana tai oleskeluna puutarhaympäristössä. (Rappe ym. 2003, 47.) Sen avulla kehitetään asiakkaiden motorisia ja sosiaalisia taitoja sekä tarjotaan erityisesti mielenterveysongelmista kärsiville sosiaalisia tilaisuuksia (Sempik, Hine & Wilcox 2010, 40). Puutarhaterapiaa voidaan toteuttaa sekä yksilökohtaisesti tai yhteisöllisesti (Rappe ym. 2003, 47).

Maatilan kuntouttava käyttö tarkoittaa erilaista kuntouttavaa toimintaa maataloilla. Euroopassa käytetään paljon maatiloja sosiaalisen kuntoutuksen ympäristönä. Myös Suomessa maataloilla järjestetään erilaisia hoiva- ja hoitopalveluja. (Green Care Finland ry 2016.) Maataloilla on vuodenaikojen mukaan erilaista toimintaa ja eritasoista tekemistä. Erityisesti niillä maataloilla, joissa on eläimiä, voidaan järjestää monipuolista kuntouttavaa toimintaa. Esimerkiksi toimintaterapeutit voivat solumia maatilan pitäjien kanssa sopimuksen, jolloin he voivat harjoittaa eläinavusteista toimintaterapiaa maatilaympäristössä. Maataloilla voidaan järjestää myös päivätoimintaa esimerkiksi kehitysvammaisille, mielenterveyskuntoutujille ja

ikäntyneille. Euroopassa järjestetään eniten Green Care -toimintaa maataloilla käytöshäiriöistä ja oppimisvaikeuksista kärsivien lasten parissa. Suomessa monet lasten perhehoitoyksiköt sijaitsevat maaseudulla. Maatiloja käytetään myös van-  
kien kuntouttamisessa työtoiminnan keinoin. (Salovuori 2014, 68-69.)

Suomessa Green Care -toimintatapa sisältää hyvin erilaisia luontolähteisiä palveluja, joilla on erilaisia tavoitteita ja sisältöjä. Tämä on haasteellista esimerkiksi yhtenäisen koulutuksen luomiseksi kansallisella tasolla. Toisaalta ammattialat ylittävä toimintatapa voi edesauttaa uusien monialaisten innovaatioiden syntymistä. (Soini & Vehmasto 2014, 10.) Maatalousalan ja sosiaali- ja terveysalan rajapintaan on syntynyt uudenlaisia Green Care -palveluja (Yli-Viikari ym. 2009, 15).

Green Care -alalla toimivat työntekijät ja yrittäjät sekä alalle hakeutuvat tarvitsevat monenlaista osaamista uusien palvelujen suunnittelemiseksi ja tarjoamiseksi. Liiketoiminnallisen osaamisen lisäksi Green Care -toimintaa tarjoavassa yrityksessä jollakin työntekijällä täytyy olla asiakkaiden ohjaustaitoja sekä lisäksi jonkun täytyy hallita tarjottavan Green Care -toimintamuodon toteutus. Erilaisia yhteistyömahdollisuuksia Green Care -alalla on paljon. Toiminta voi olla moniammatillista esimerkiksi siten, että sosiaali-, terveys- ja kasvatustalon ammattilainen, Green Care -toiminnanharjoittaja sekä asiakas suunnittelevat yhdessä hänelle sopivan Green Care -palvelun. (Yli-Viikari ym. 2009, 60; Lääperi & Puromäki 2014, 84.)

## 2.2 Korkea-asteen koulutus Suomessa ja Kainuussa

Yliopistokoulutus ja ammattikorkeakoulutus muodostavat korkeakoulujärjestelmän Suomessa. Yliopistot harjoittavat tieteellistä tutkimusta ja antavat tutkimukseen perustuvaa ylintä korkea-asteen koulutusta. Ammattikorkeakoulut ovat yleensä monialaisia ja työelämän yhteys sekä alueellinen kehittämistyö on niille tärkeää. Ammattikorkeakouluissa kehitetään aikuiskoulutusta työelämän tarpeisiin. Ammattikorkeakouluissa tehdään tutkimus- ja kehitystyötä opetuksen tarpeisiin, sekä alueen elinkeino- ja työelämän kehittämiseksi. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015.) Lisäksi tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta alueen elinkei-

norakenteen uudistamiseksi kuuluvat ammattikorkeakoulun tehtäviin (Ammattikorkeakoululaki 932/2014 §4). Ammattikorkeakouluissa annetaan opetusta, mikä johtaa korkeakoulututkintoon (ammattikorkeakoulututkinto ja ylempi ammattikorkeakoulututkinto) sekä mahdollisesti myös ammatillista opettajankoulutusta. Myös tutkintojen osia voidaan opettaa joko avoimessa ammattikorkeakoulussa tai erillisinä opintoina. (Ammattikorkeakoululaki 932/2014 §10 & §11.)

Kansainvälinen kilpailukyky ja alueellinen tarpeisiin vastaaminen ohjaavat korkeakoulujärjestelmän kehittämistä. Hallitusohjelma, hallituksen toimintasuunnitelma ja muut eduskunnan ja valtioneuvoston asettamat tavoitteet määrittävät kehittämistavoitteet. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015.)

Kainuussa korkea-asteen koulutusta on tarjonnut Kajaanin ammattikorkeakoulu vuodesta 1992 lähtien. Toiminta vakinaistettiin vuonna 1996. Kajaanin ammattikorkeakoulussa järjestetään opetusta viidellä eri alalla ja opiskelijoita on noin 2200. Alat ovat yhteiskuntatiede, liiketalous ja hallintoala, luonnontiedeala, tekniikka ja liikenne-ala, sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala sekä matkailu-, ravitsemis- ja talousala. Englanninkielisiä ammattikorkeakouluopintoja järjestetään liiketalous- ja liikunta-alalla. Kajaanin ammattikorkeakoulussa järjestetään myös ylempää ammattikorkeakoulutusta, josta valmistuneet voivat toimia alansa erilaisissa kehittämistehtävissä. (Kajaanin ammattikorkeakoulu Oy 2016.) Kajaanin ammattikorkeakoulu on osatoteuttajana Green Care -hankkeessa järjestämässä 30+10 opintopisteen laajuista Green Care -korkeakoulutuksen pilotointia ajalla 2016–2017. (Green Care korkea-asteen koulutus 2016.)

### 3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE SEKÄ TUTKIMUSONGELMAT

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, kuinka tärkeänä kainuulaiset Green Care -koulutukseen hakeneet henkilöt pitävät kehitettävän Green Care -koulutuksen sisältöjä ja mitä uusia ehdotuksia heillä on opintojaksojen sisältöihin liittyen.

Tavoitteena on tuottaa tietoa, jonka avulla Green Care -hankkeessa voidaan kehittää kainuulaisten Green Care -koulutukseen hakeneiden henkilöiden tarpeisiin vastaavaa korkea-asteen Green Care -koulutusta.

Tutkimusongelmat ovat:

1. Miten Green Care -koulutuksen sisältö vastaa kainuulaisten Green Care -koulutukseen hakeneiden henkilöiden tarpeita?
2. Millaisia uusia painotuksia Green Care -koulutuksen olemassa olevista opintojaksoista voisi olla?
3. Miksi kainuulaiset Green Care -koulutukseen hakeneet henkilöt ovat kiinnostuneita juuri korkea-asteen koulutuksesta?

## 4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin kyselyä, jonka lähettäminen tapahtui sähköisesti (Liite 2). Sähköinen kysely toteutettiin Digium Enterprise -ohjelman avulla, jonka käyttölisenssi saatiin Kajaanin ammattikorkeakoululta. Kyselyyn pystyi vastaamaan 3.–9.6.2016. Opinnäytetyöprosessin kuluessa kyselyn kohderyhmä tarkentui Green Care -koulutuksesta kiinnostuneista kainuulaisista henkilöistä Kajaanin ammattikorkeakoulussa järjestettävään Green Care -koulutukseen ensisijaisesti hakeneisiin henkilöihin. Kyselyssä selvitettiin koulutuksen sisältöä koskevia mielipiteitä Likert -asteikkoa käyttäen sekä lisäksi käytettiin avoimia kysymyksiä, joiden avulla vastaajat saivat halutessaan perustella vastauksiaan, antaa uusia ehdotuksia sisältöön ja perustella korkea-asteen Green Care -koulutuksen kiinnostavuutta omalta kohdaltaan.

Tutkimuslupaa haettiin Kajaanin ammattikorkeakoulun rehtorilta, koska kyselytutkimus suunnattiin niille henkilöille, jotka hakivat Kajaanin ammattikorkeakoulussa järjestettävään Green Care -koulutukseen. Myönnetty tutkimuslupa on liitteenä (Liite 3). Toimeksiantosopimukset on tehty Green Care -koulutusmalli korkea-asteelle -hankkeen päätoimijan Lapin ammattikorkeakoulun kanssa, sekä Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa.

### 4.1 Tutkimusmenetelmä

Tässä opinnäytetyössä käytettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tutkittavaa tietoa kuvataan numeerisesti. Tulokset esitetään ensin numeroina, jonka jälkeen ne ilmoitetaan sanallisesti. Kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä vastataan kysymyksiin kuinka paljon, kuinka usein sekä kuinka moni. (Vilka 2007, 14). Tämä opinnäytetyönä tehtävä kysely vastasi kysymykseen kuinka moni. Kvantitatiivinen tutkimus voi olla selittävä, jolloin tutkitusta asiasta annetaan lisätietoa tai selitetään asioiden taustasyitä. Selittävällä tutkimuksella osoitetaan esimerkiksi mielipiteiden eroja tai yhteneväisyyksiä. (Vilka 2007, 19). Tähän opinnäytetyöhön liittyvä kysely sisälsi myös avoimia kysymyksiä,



joiden avulla pyrittiin saamaan tietoa tutkimusongelmiin. Avoimet vastaukset käsiteltiin omana kokonaisuutenaan, ja niistä etsittiin Green Care -koulutuksen kehittämiskohteita tutkimusongelmien mukaisesti. Avoimet kysymykset voidaan käsitellä kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän mukaisesti esimerkiksi käyttäen sisällönanalyysiä, jossa pyritään tekemään aineistosta kategorioita ja etsimään merkityksiä (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 72). Tässä kyselytutkimuksessa aineistoa kertyi sen verran vähän, että varsinaista kvalitatiivista sisällönanalyysiä ei tehty.

Kvantitatiivisissa tutkimuksissa halutaan saada tietoa ihmisryhmistä. Niistä käytetään nimitystä perusjoukko. Usein kuitenkin perusjoukko on niin suuri, että päädytään tutkimaan vain osaa siitä, jolloin käytetään erilaisia otantamenetelmiä. (Heikkilä, 2008, 33–35.) Saadut tutkimustulokset halutaan yleistää koko perusjoukkoa koskevaksi (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen, 2013, 104). Tässä tutkimuksessa kysely lähetettiin kaikille Green Care -koulutukseen Kajaanin ammattikorkeakoulun hakeneille, joten tutkimus on kokonaistutkimus. Kokonaistutkimuksen tekemistä suositellaan kvantitatiivisissa tutkimuksissa, jos perusjoukon koko on alle sata jäsentä (Heikkilä 2008, 33). Tämä kysely lähetettiin 49 henkilölle, jotka hakivat ensisijaisesti Kajaanin ammattikorkeakoulussa järjestettävään Green Care -koulutukseen. Hakijoista ei ollut muita etukäteistietoja, kuin että heillä oli todennäköisesti toisen asteen koulutus, koska se oli hakukriteerinä koulutukseen.

Toisen asteen koulutus käsittää ammatillisiin perustutkintoihin valmistavan koulutuksen, ammatti- ja erityisammattitutkintokoulutuksen sekä lukiokoulutuksen. Ammatillinen koulutus antaa valmiuksia toimia ammatissa ja yleissivistävästä lukio-koulutuksesta kirjoitetaan ylioppilaaksi. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2016; Opetushallitus 2016, koulutusnetti).

#### 4.2 Mittarin laadinta

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa mittarin avulla mitataan määrällistä tietoa, jonka tulokseksi saadaan lukuarvoja. Tulosten käsittelyyn käytetään tilastollisia mene-

telmiä. (Kananen 2011, 53.) Tässä opinnäytetyössä mittarina käytettiin kyselylomaketta (Vilkkä 2007, 14). Mittarin laadinnassa ja muokkauksessa oli mukana Green Care -koulutusmalli korkea-asteelle -hankkeessa toimiva Ritva Mynttinen Helsingin Ruralia-instituutista. Mittarin kysymykset laadittiin Green Care -hankkeessa ennalta määritettyjen teemojen pohjalta, jotta mittarin avulla saatiin vastaukset opinnäytetyön tutkimusongelmiin. Tässä opinnäytetyössä teoria koostettiin Green Care -koulutuksen sisällön mukaisesti painottuen kuitenkin keskeisten käsitteiden kuvaamiseen, joita ovat Green Care ja korkea-asteen koulutus.

Kyselyssä käytettiin mitta-asteikkona Likert -asteikkoa 0–5, jossa vastaajat valitsivat yhden lähinnä omaa mielipidettään olevan vaihtoehdon seuraavista: en osaa sanoa, täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä. Likert -asteikko valittiin, koska se sopii mielipidekyselyyn ja sen avulla saatiin selvitettyä koulutuksen sisällön tärkeyttä tämän opinnäytetyön tarkoituksen mukaisesti. Positiivisin arvo merkittiin suurimmalla numerolla ja myös en osaa sanoa -vaihtoehto otettiin mukaan mitta-asteikkoon, jotta vastaajia ei pakotettu vastaamaan jotain, vaan he voivat vastata totuudenmukaisesti. (Kananen 2011, 35.) Likert -asteikon kysymysmuotona käytettiin strukturoituja eli suljettuja kysymyksiä, jolloin vastausvaihtoehdot oli annettu valmiiksi ja niistä vastaajat valitsivat yhden. Lisäksi kyselylomakkeessa käytettiin avoimia kysymyksiä taustatietojen kyselyssä sekä sen selvittämiseksi onko vastaajilla joitakin uusia sisältöjä ehdotettavaksi Green Care -koulutukseen ja miksi he ovat kiinnostuneita juuri korkea-asteen koulutuksesta. Vastaajille annettiin myös mahdollisuus perustella valintojaan vapaasti. (Heikkilä 2008, 50.)

Vastaajien taustatietoja kysyttiin, koska ne antavat toimeksiantajalleni tärkeää tietoa Green Care -koulutukseen hakeneista henkilöistä ja auttavat kehittämään koulutusta vastaajien tarpeisiin sopivaksi. Green Care -ala yhdistää useita eri aloja, joten on tarpeellista tietää vastaajien koulutustausta, toimiala ja työtehtävä. Myös tiedot sukupuolesta ja iästä auttavat kohdentamaan Green Care -koulutuksen markkinointia jatkossa.

Mittarissa kysymyksillä 1–5 selvitettiin vastaajien taustatietoja. Sukupuolta, ikää ja koulutusastetta kysyttäessä käytettiin strukturoituja kysymyksiä, mutta toimialaa ja

työtehtävää kysyttäessä käytettiin avoimia kysymyksiä, koska haluttiin antaa mahdollisuus vastata tarkasti. Toimialaa ja työtehtävää koskevien vastausten luokittelu tehtiin aineistoa käsitellessä. (Heikkilä 2008, 52.)

Kysymyksillä 6–11 selvitettiin kehitettävän Green Care -koulutuksen opintojaksojen sisältöjen tärkeyttä Likert -asteikkoa käyttäen. Opintojaksot olivat: ”Green Care -perusteet”, ”Green Care -toimintaympäristöt”, ”Green Care -menetelmät ja toimintamuodot”, ”Green Care -alan asiakaspalvelu- ja ohjaustyö”, ”Green Care -liiketoiminnan kehittäminen ja palvelujen tuottaminen” ja ” Green Care -ohjaaja- ja kouluttajakoulutus”. Kunkin kysymyksen jälkeen oli avoimet kysymykset, joiden avulla vastaajat saivat perustella valintojaan sekä ehdottaa sellaista sisältöä, mitä opintojaksossa ei vielä ole.

Kohdan 12 kysymyksillä 12.1–12.6 selvitettiin kuinka tärkeänä vastaajat kokivat eri opintojaksojen sisällyttämisen kokonaisuuteen. Avoin kysymys 12.7 antoi mahdollisuuden perustella kohtien 12.1–12.6 vastauksia. Viimeisellä kohdan 13 kysymyksellä selvitettiin, miksi vastaaja oli kiinnostunut korkea-asteen koulutuksesta.

Uuden mittarin käyttämisen kohdalla esitestaaminen on hyvin tärkeää (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 154). Kyselylomakkeen paperiversio lähetettiin sähköpostin välityksellä esitestattavaksi kolmelle eri aloilla työskentelevälle henkilölle, sillä Green Care -ala sisältää monialaista toimintaa (Soini & Vehmasto 2014, 10). Esitestauksen yhteydessä pyydettiin kirjallista palautetta kyselylomakkeen ymmärrettävyydestä sekä vastausajasta. Esitestauksen yhteydessä tulleen palautteen mukaan saatekirjettä pidettiin liian pitkänä, mutta se kuitenkin säilytettiin ennallaan, jotta se sisälsi kaiken tarpeellisen tiedon (Vilkkä 2007, 83–87). Saatekirje on liitteenä (Liite 1). Myös kyselylomakkeen pituutta kyseenalaistettiin, mutta kyselylomake oli tehty toimeksiantajan kanssa yhteistyössä ennalta määritettyjen Green Care -koulutuksen opintojaksojen mukaisesti. Palautteiden perusteella muutettiin joitakin kyselylomakkeen ja saatekirjeen lauserakenteita, jotta ne olisivat ymmärrettävämpiä. Kaksi kolmesta palautteen antajasta totesi vastaamiseen kuluneen aikaa noin 15 minuuttia.

### 4.3 Aineiston keruu

Kyselyn ajoitus on tärkeää, jotta vältetään suurelta kadolta vastausten määrässä. Vuodenajat voivat vaikuttaa vastausprosenttiin. (Vilkka 2007, 28.) Sähköinen kysely toteutettiin kesäkuun alussa vuonna 2016 sähköpostilinkin välityksellä siten, että Green Care -koordinaattori lähetti vastauslinkin ja saatekirjeen Kajaanissa järjestettävään Green Care -koulutukseen ensisijaisesti hakeneille 49 henkilölle.

Saatekirjeen sisältö ja ulkoasu on tärkeää, sillä sen perusteella vastaanottaja tekee päätöksen kyselyyn vastaamisesta (Heikkilä 2008, 61). Saatekirje tehtiin tutkimuskirjallisuuden ohjeiden ja esimerkkien mukaan, siten että se sisälsi riittävästi tietoa vastaajien motivoimiseksi vastaamaan kyselyyn (Vilkka 2007, 83–87).

Uusintakysely lähetettiin viidentenä päivänä ensimmäisen lähettämisestä. Siten pyrittiin edesauttamaan korkean vastausprosentin saavuttamista. (Vilkka 2007, 28). Tähän kyselytutkimukseen saatiin 17 vastausta, joista 7 saatiin uusintakyselyn jälkeen. Vastausprosentiksi saatiin näin 34,7 %.

### 4.4 Aineiston analysointi

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää kuinka tärkeänä kainuulaiset Green Care -koulutuksesta kiinnostuneet henkilöt pitävät eri opintojaksojen sisältöjä ja tähän vastattiin parhaiten esittämällä tulokset seuraavissa kappaleissa esitetyillä tavoilla, jotta pienetkin erot sisältöjen välillä saatiin konkreettisesti näkyviksi.

Tutkimuskohde määritti aineiston analyysitavan. Tutkittaessa muuttujien välistä riippuvuutta valitaan ristiintaulukointi tai korrelaatiokerroin, mutta tutkittaessa yhtä muuttujaa valitaan tunnuslukuja, kuten moodi ja aritmeettinen keskiarvo. (Vilkka 2007, 119–120.) Tämän tutkimuksen tarkoituksena ei ollut selvittää taustatietojen vaikutusta vastausvalintoihin, joten tässä työssä ei käytetty ristiintaulukointia analyysitapana. Tunnuslukuina käytettiin painotettua keskiarvoa ja keskihajontaa (Kananen 2011, 96–100).

Yksiulotteinen frekvenssijakauma on taulukko, jossa esitetään sekä frekvenssit eli kappalemäärät että prosenttiosuus eli kuinka monta prosenttia frekvenssejä on kokonaismäärästä. Kvantitatiivisten tutkimusten päämääränä on tutkimustulosten yleistäminen, joten yksittäisten frekvenssien sijasta ollaan kiinnostuneita suhteellisesta prosenttiosuudesta. Taulukossa tulee olla sekä frekvenssit että prosentit. Tässä opinnäytetyössä taustatiedot esitetään frekvenssitaulukoina ja tulokset vastaajien mielipiteistä koskien Green Care -koulutuksen sisältöä esitetään prosentteina kaaviomuodossa, koska se on havainnollinen tapa esittää tulokset. Yksiulotteinen frekvenssijakauma prosenttitaulukona on liitteenä (Liite 4). (Kananen 2011, 74–75.)

Prosentuaalisen tulosten esittämistavan lisäksi tässä opinnäytetyössä käytetään muina tunnuslukuina suhteellista keskiarvoa ja keskihajontaa. Suhteellisen keskiarvon avulla tulokset voidaan kuvata selkeästi ja havainnollisesti. Suhteellisesta keskiarvosta ei kuitenkaan voi päätellä vastausten hajaantumista, joten lisäksi käytetään myös keskihajontaa, jonka avulla nähdään, ovatko vastaukset jakaantuneet laajasti vai ovatko ne kerääntyneet keskiarvon ympärille. Silloin kun keskihajonta on pieni, vastaukset ovat kerääntyneet lähelle keskiarvoa eli vastaajien mielipiteet ovat samankaltaiset. Silloin taas, kun keskihajonta on suuri, vastaukset ovat hajaantuneet ja asiasta on tällöin suurempaa erimielisyyttä vastaajien keskuudessa. (Kananen 2011, 96–100.)

Kyselylomakkeiden vastaukset tallentuivat Digium enterprise -ohjelmaan, jolla saatiin muodostettua erilaisia raportteja kuten yksiulotteisia frekvenssijakaumia, sekä prosenttimuodossa olevia kaavioita. Lisäksi ohjelmalla pystyttiin laskemaan painotetut keskiarvot ja keskihajonnat. Ohjelmaan määriteltiin, että se ei laske mukaan vastauksiin en osaa sanoa vaihtoehtoa, jolle oli annettu lukuarvo 0. Vastaukset siirrettiin Microsoft Excel ja Word -ohjelmiin jatkokäsittelyä varten. Excel -taulukkolaskentaohjelmalla luotiin uudet kaaviot, koska Digium enterprise -ohjelman kaaviot eivät olleet suoraan käyttökelpoisia opinnäytetyön raporttiin. Word -tekstinkäsittelyohjelmalla tehtiin taustatietojen osalta frekvenssitaulukot sekä opinnäytetyön liitteenä oleva frekvenssitaulukko.

Toimialaa koskevat avoimet vastaukset luokiteltiin mukailleen Tilastokeskuksen toimialaluokitusta 2008. Jotkut kyselyyn vastanneista ilmoittivat toimivansa Green

Care -alalla, mutta johtuen toiminnan monialaisuudesta nämä vastaukset sijoitettiin joko terveyst- ja sosiaali-alan, tai muun alan kohtaan riippuen vastauksessa olleesta lisätiedoista. Työtehtävää koskevat avoimet vastaukset luokiteltiin tutkijan valinnan mukaan siten, että vastaajien anonymiteetti säilytettiin.

Avoimilla vastauksilla vastaajat saivat perustella koulutuksen sisällöistä esittämiänsä vastausvalintojaan ja ehdottaa muita sisältöjä opintojaksoihin. Lisäksi viimeisenä oli kysymys, jolla kartoitettiin juuri korkea-asteen koulutuksen kiinnostavuutta. Nämä vastaukset käsiteltiin etsien ja laskien aineistosta samankaltaisuuksia, jotta löydettiin Green Care -korkea-asteen koulutuksen kehittämiskohtia.

## 5 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET

Tässä luvussa esitetään tutkimukseen vastanneiden henkilöiden taustatietoja ja heidän mielipiteitään eri opintojaksojen sisällöistä. Lopuksi esitetään avoimia vastauksia, joilla vastaajat saivat halutessaan perustella mielipideväittämiensä valintoihin, ehdottaa uusia sisältöjä opintojaksoihin sekä perustella kiinnostuneisuuttaan korkea-asteen Green Care -koulutusta kohtaan.

### 5.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselyyn vastanneista (n=17) naisia oli 16 (94 %) ja yksi vastaaja (6 %) oli mies. Kyselyyn vastanneista (n=17) 30 - 39 -vuotiaita oli kahdeksan henkilöä (47 %). 40–49-vuotiaita oli 5 henkilöä (29 %). 50–59-vuotiaita oli kolme henkilöä (18 %). 20–29-vuotiaita oli yksi henkilö (6 %). Yksikään vastaajista ei ollut alle 20 tai yli 60 vuotta. (Taulukko1.)

Koulutustaustaa selvittävässä kysymyksessä vastaajia pyydettiin ilmoittamaan ylin suorittamansa koulutusaste. Kyselyyn vastanneista (n=17) alemman korkeakouluasteen tai ammatillisen korkea-asteen suorittaneita oli yhdeksän henkilöä (53 %). Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneita oli kuusi henkilöä (35 %). Opistoasteen suorittaneita oli yksi henkilö (6 %), samoin kuin toisen asteen suorittaneita oli yksi henkilö (6 %). (Taulukko 1; Mukailten: Tilastokeskus.)

Taulukko 1. Kyselyyn vastanneiden sukupuoli, ikä ja koulutustausta (n=17)

<b>Sukupuoli</b>	<b>Lkm</b>	<b>%</b>
Nainen	16	94,1
Mies	1	5,9
<b>Yhteensä</b>	<b>17</b>	<b>100</b>
<b>Ikä</b>	<b>Lkm</b>	<b>%</b>
Alle 20 vuotta	0	0
20–29 vuotta	1	5,9
30–39 vuotta	8	47,1
40–49 vuotta	5	29,4
50–59 vuotta	3	17,6
60 vuotta tai yli	0	0
<b>Yhteensä</b>	<b>17</b>	<b>100</b>
<b>Koulutustausta</b>	<b>Lkm</b>	<b>%</b>
Perusaste	0	0
Toinen aste	1	5,9
Opistoaste	1	5,9
Alempi korkeakoulu-aste ja ammatillinen korkea-aste	9	52,9
Ylempi korkeakoulu-aste	6	35,3
Tutkijakoulutusaste	0	0
<b>Yhteensä</b>	<b>17</b>	<b>100</b>

Kaikista kyselyyn vastanneista henkilöistä (n=17) toimialaa selvittävään avoimeen kysymykseen vastasi 15 henkilöä (88 %). Vastanneista kuusi henkilöä (40 %) työskenteli maatalous, metsätalous ja kalatalous -alalla. Koulutusalaalla työskenteli kaksi vastaajaa (13 %). Terveys- ja sosiaalipalveluissa työskenteli viisi henkilöä (33 %) ja muilla aloilla työskenteli kaksi vastaajaa (13 %). (Taulukko 2; Mukailten: Tilastokeskus.)

Kaikista vastanneista (n=17) työtehtävää koskevaan avoimeen kysymykseen vastasi 15 henkilöä (88 %). Vastajista viisi henkilöä (33 %) työskenteli yrittäjän tehtävissä, ja neljä henkilöä (27 %) työskenteli opettajan, ohjaajan tai kouluttajan tehtävissä. Neljä vastaajaa (27 %) työskenteli muissa yksittäisissä työtehtävissä, joita ei tuoda esille heidän anonymiteetin säilymisen vuoksi. Lisäksi kahdella vastaajalla (13 %) ei ollut nykyistä työtehtävää. (Taulukko 2.)



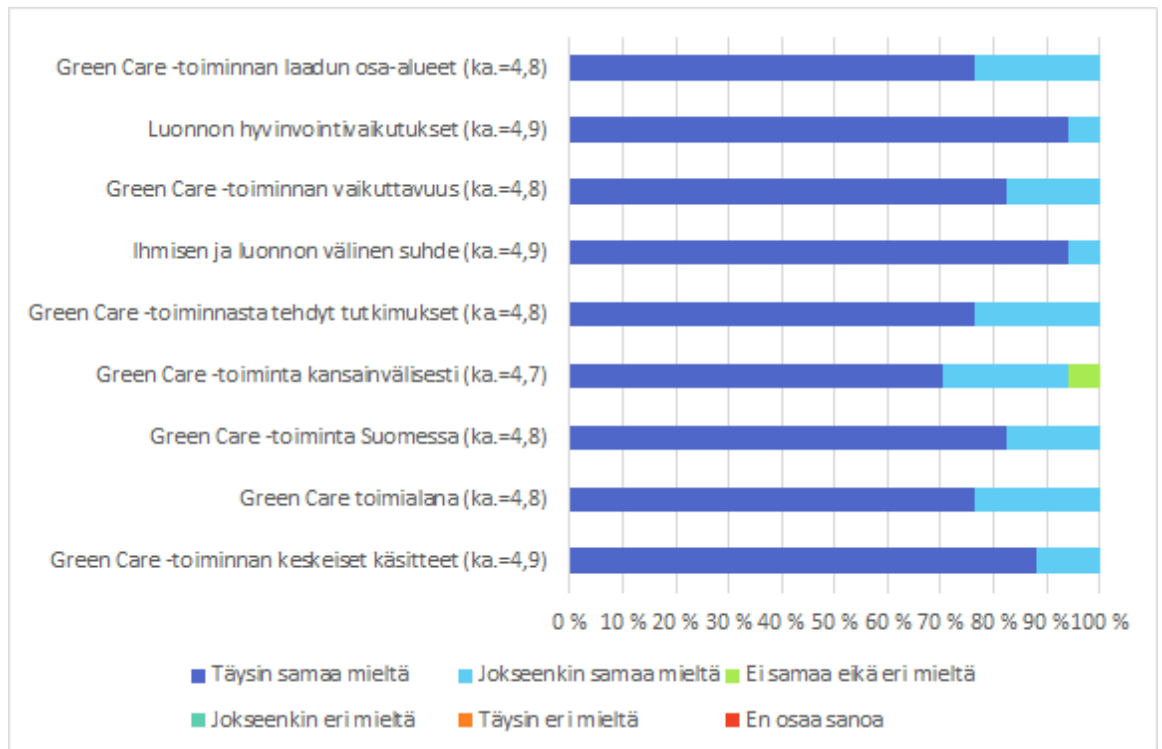
Taulukko 2. Kyselyyn vastanneiden toimiala ja työtehtävä (n=15)

<b>Toimiala</b>	<b>Lkm</b>	<b>%</b>
Maatalous, metsätalous ja kalatalous	6	40,0
Koulutus	2	13,3
Terveys- ja sosiaalipalvelut	5	33,3
Muu	2	13,3
<b>Yhteensä</b>	<b>15</b>	<b>99,9</b>
<b>Työtehtävä</b>	<b>Lkm</b>	<b>%</b>
Yrittäjä	5	33,3
Opettaja, ohjaaja tai kouluttaja	4	26,7
Muu	4	26,7
Ei nykyistä työtehtävää	2	13,3
<b>Yhteensä</b>	<b>15</b>	<b>100</b>

## 5.2 Vastaajien mielipiteet Green Care -koulutuksen sisällöstä

Seuraavassa esitetään; kuinka tärkeänä kyselyyn vastanneet henkilöt (n=17) pitivät opintojakson "Green Care -perusteet" sisältöjen käsittelyä opintojaksossa. Vastausten perusteella vastaajat pitivät kaikkia tämän opintojakson sisältöjä tärkeinä, sillä yli 75 % heistä oli täysin samaa mieltä lähes kaikista sisällöistä. Ainoastaan sisältö "Green Care -toiminta kansainvälisesti" jakoi mielipiteitä, sillä siitä täysin samaa mieltä oli 71 % vastaajista. Noin neljäsosa vastanneista (24 %) oli jokseenkin samaa mieltä ja yksi vastaaja (6 %) ei ollut samaa eikä eri mieltä. (Kuvio 1.)

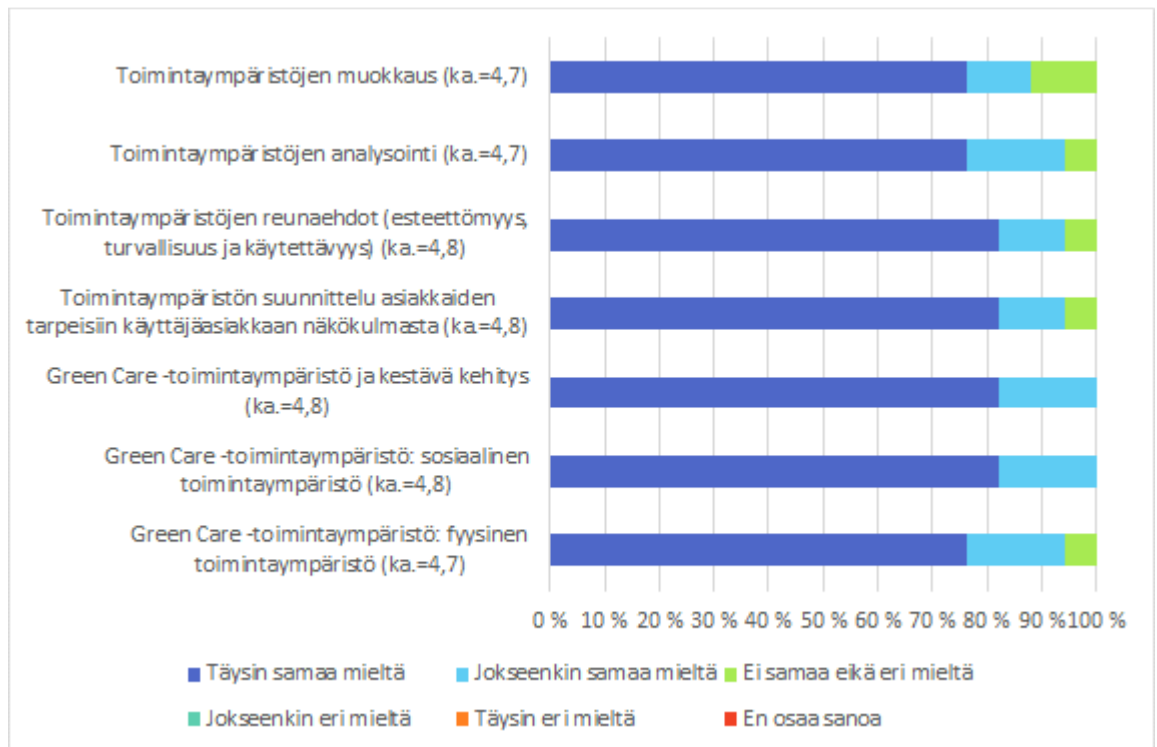
Painotettujen keskiarvojen perusteella vastaajat pitivät kaikkein tärkeimpinä sisältöinä "Luonnon hyvinvointivaikutukset" ja "Ihmisen ja luonnon välinen suhde", sillä niiden keskiarvot olivat 4,9 ja keskihajonnat 0,2. Seuraavaksi tärkeimpänä vastaajat pitivät "Green Care -toiminnan keskeiset käsitteet" -sisältöä, sillä sen keskiarvo oli 4,9 ja keskihajonta 0,3. Vähiten tärkeänä vastaajat pitivät "Green Care -toiminta kansainvälisesti" -sisältöä, jonka keskiarvo oli 4,7 ja keskihajonta 0,6. (Kuvio 1.)



Kuvio 1. "Green Care -perusteet" -opintojakson sisältöjen tärkeys (n=17)

Seuraavaksi esitetään; kuinka tärkeänä kyselyyn vastanneet (n=17) pitivät eri sisältöjen käsittelyä opintojaksossa "Green Care -toimintaympäristöt". Vastajat pitivät kaikkia sisältöjä tärkeinä, koska heistä yli 75 % oli niiden käsittelystä opintojaksossa täysin samaa mieltä. Eniten jakautuneita mielipiteitä tuli sisällöstä "Toimintaympäristöjen muokkaus", josta täysin samaa mieltä oli 76 % vastaajista, jokseenkin samaa mieltä oli 12 % vastaajista ja niin ikään 12 % vastaajista ei ollut samaa eikä eri mieltä. (Kuvio 2.)

Painotettujen keskiarvojen perusteella kyselyyn vastanneet kokivat tämän opintojakson sisällöistä tärkeimmiksi "Green Care toimintaympäristö ja kestävä kehitys" sekä "Green Care -toimintaympäristö: sosiaalinen toimintaympäristö" -sisällöt. Niiden painotetut keskiarvot olivat 4,8 ja niiden keskihajonnat olivat 0,4. Vähiten tärkeäksi vastaajat kokivat sisällön "Toimintaympäristöjen muokkaus", jonka keskiarvo oli 4,7 ja keskihajonta 0,7. (Kuvio 2.)

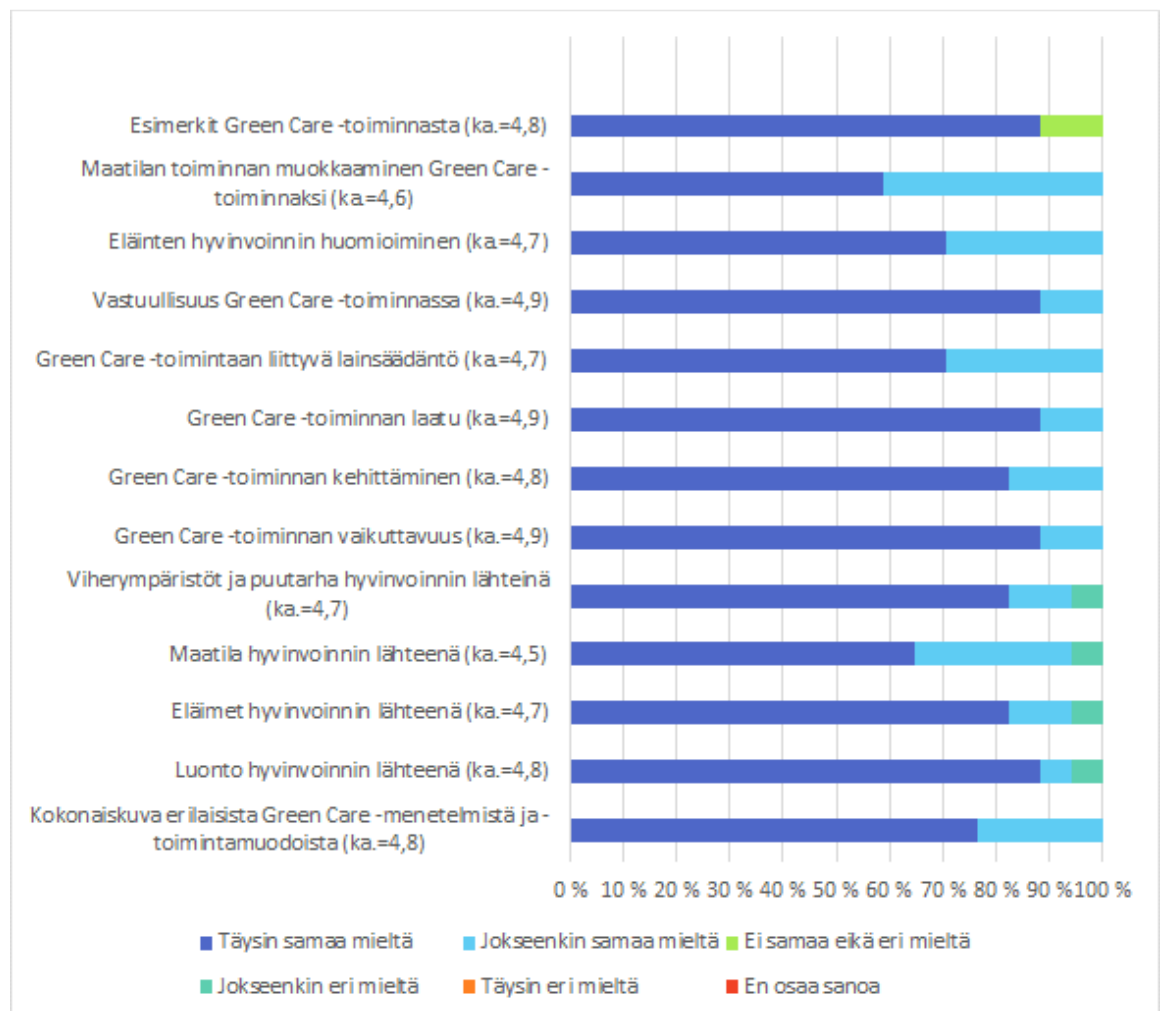


Kuvio 2. ”Green Care -toimintaympäristöt” -opintojakson sisältöjen tärkeys (n=17)

Seuraavaksi tarkastellaan kyselyyn vastanneiden (n=17) mielipiteitä opintojakson ”Green Care -menetelmät ja toimintamuodot” -sisältöjen tärkeydestä kokonaisuudessa. Vastaajat pitivät useimpia sisältöjä tärkeinä, sillä yli 75 % vastaajista oli täysin samaa mieltä seuraavien sisältöjen tärkeydestä opintojaksossa: ”Esimerkit Green Care -toiminnasta”, ”Vastuullisuus Green Care -toiminnassa”, ”Green Care -toiminnan laatu”, ”Green Care -toiminnan kehittäminen”, ”Green Care -toiminnan vaikuttavuus”, ”Viherympäristöt ja puutarha hyvinvoinnin lähteenä”, ”Eläimet hyvinvoinnin lähteenä”, ”Luonto hyvinvoinnin lähteenä” sekä ”Kokonaiskuva erilaisista Green Care -menetelmistä ja toimintamuodoista”. Enemmistö vastaajista (71 %) oli täysin samaa mieltä ja 29 % oli jokseenkin samaa mieltä sisältöjen: ”Eläinten hyvinvoinnin huomioiminen” ja ”Green Care -toimintaan liittyvä lainsäädäntö” tärkeydestä opintojaksossa. ”Maatila hyvinvoinnin lähteenä” -sisällön tärkeydestä opintojaksossa yli puolet vastanneista (65 %) oli täysin samaa mieltä, 29 % oli

jokseenkin samaa mieltä ja 6 % oli jokseenkin eri mieltä. Vähän yli puolet vastaajista (59 %) oli täysin samaa mieltä sisällöstä ”Maatilan toiminnan muokkaaminen Green Care -toiminnaksi” ja 41 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä. (Kuvio 3.)

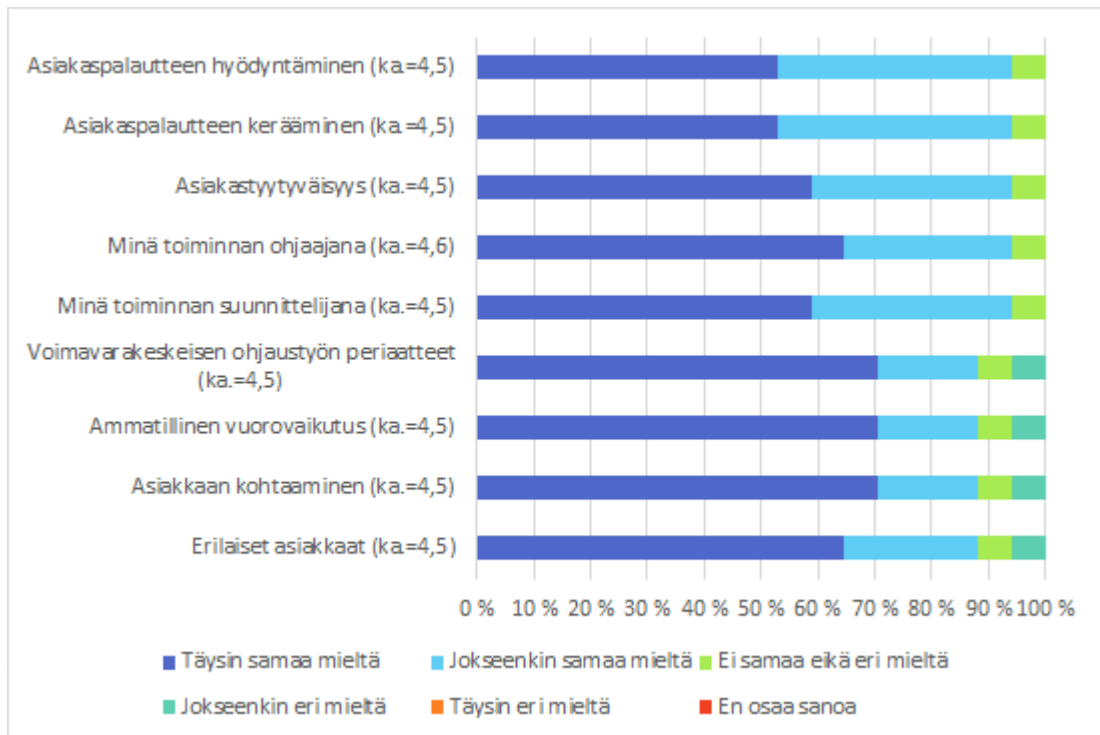
Painotettujen keskiarvojen perusteella kyselyyn vastanneet kokivat tämän opintojakson tärkeimmiksi sisällöiksi: ”Vastuullisuus Green Care -toiminnassa”, ”Green Care -toiminnan laatu” ja ”Green Care -toiminnan vaikuttavuus” -sisällöt. Niiden painotetut keskiarvot olivat 4,9 ja keskihajonnat olivat 0,3. Vähiten tärkeimmäksi sisällöksi vastaajat kokivat ”Maatila hyvinvoinnin lähteenä”, jonka painotettu keskiarvo oli 4,5 ja keskihajonta 0,8. ”Maatilan toiminnan muokkaaminen Green Care -toiminnaksi” -sisällön keskiarvo oli 4,6 ja keskihajonta 0,5. (Kuvio 3.)



Kuvio 3. ”Green Care -menetelmät ja toimintamuodot” -opintojakson sisältöjen tärkeys (n=17)

Seuraavaksi esitellään kyselyyn vastanneiden (n=17) henkilöiden mielipiteitä opintojakson ”Green Care -alan asiakaspalvelu ja ohjaustyö” sisältöjen tärkeydestä kokonaisuudessa. Sisältöjen: ”Asiakaspalautteen hyödyntäminen” ja ”Asiakaspalautteen kerääminen” tärkeydestä opintojaksossa noin puolet vastanneista (53 %) oli täysin samaa mieltä ja vähän alle puolet (42 %) oli jokseenkin samaa mieltä. ”Asiakastytyväisyys” -sisällön tärkeydestä yli puolet vastanneista (59 %) oli täysin samaa mieltä ja 35 % jokseenkin samaa mieltä. ”Minä toiminnan ohjaajana” -sisällön tärkeydestä yli puolet vastanneista (65 %) oli täysin samaa mieltä, 29 % oli jokseenkin samaa mieltä. ”Minä toiminnan suunnittelijana” -sisällön käsittelyn tärkeydestä yli puolet kyselyyn vastanneista (59 %) oli täysin samaa mieltä ja 35 % oli jokseenkin samaa mieltä. ”Voimavarakeskeisen ohjaustyön periaatteet” -sisällön, ”Ammatillinen vuorovaikutus” -sisällön ja ”Asiakkaan kohtaaminen” -sisällön käsittelyn tärkeydestä opintojaksossa enemmistö vastanneista (71 %) oli täysin samaa mieltä, 18 % jokseenkin samaa mieltä, 6 % ei ollut samaa eikä eri mieltä ja 6 % oli jokseenkin eri mieltä. ”Erilaiset asiakkaat” -sisällön käsittelyn tärkeydestä yli puolet vastanneista (65 %) oli täysin samaa mieltä, 23 % jokseenkin samaa mieltä, 6 % ei ollut samaa eikä eri mieltä ja 6 % oli jokseenkin eri mieltä. (Kuvio 4.)

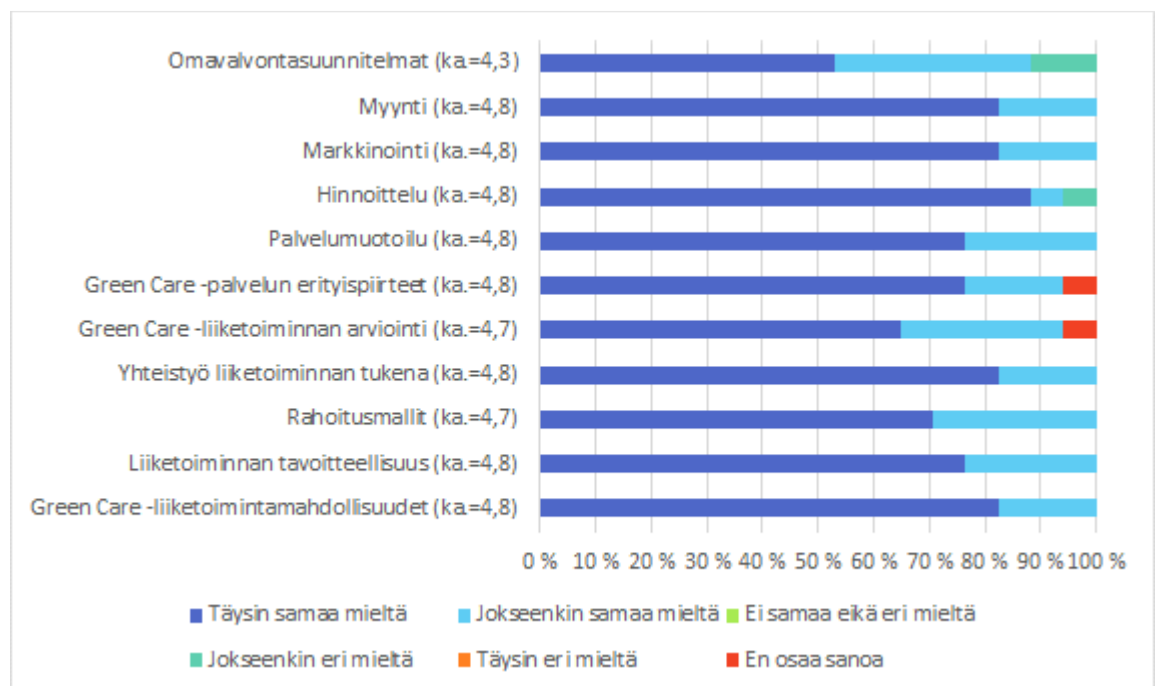
Painotettujen keskiarvojen perusteella tämän opintojakson tärkeimpänä sisältönä vastaajat pitivät ”Minä toiminnan ohjaajana”, sillä sen keskiarvo oli 4,6 ja keskihajonta 0,6. Vähiten tärkeimpinä sisältöinä vastaajat pitivät: ”Erilaiset asiakkaat”, jonka keskiarvo oli 4,5 ja keskihajonta 0,9 sekä ”Asiakaspalautteen kerääminen” ja ”Asiakaspalautteen hyödyntäminen”, joiden keskiarvot olivat 4,5 ja keskihajonnat 0,6. (Kuvio 4.)



Kuvio 4. ”Green Care -alan asiakaspalvelu- ja ohjaustyö” -opintojakson sisältöjen tärkeys (n=17)

Seuraavaksi esitellään opintojakson ”Green Care -liiketoiminnan kehittäminen ja palvelujen tuottaminen” -sisältöjen tärkeyttä kyselyyn vastanneiden mielipiteiden perusteella. Vastajat pitivät useimpia tämän opintojakson sisältöjä tärkeinä, sillä vastaajista yli 75 % oli täysin samaa mieltä seuraavien sisältöjen käsittelyn tärkeydestä opintojaksossa: ”Myynti”, ”Markkinointi”, ”Hinnoittelu”, ”Palvelumuotoilu”, ”Green Care -palvelun erityispiirteet”, ”Yhteistyö liiketoiminnan tukena”, ”Liiketoiminnan tavoitteellisuus” ja ”Green Care -liiketoimintamahdollisuudet”. ”Omavalvontasuunnitelmat” -sisällön tärkeydestä vastaajista noin puolet (53 %) oli täysin samaa mieltä, reilu kolmasosa (35 %) oli jokseenkin samaa mieltä ja 12 % jokseenkin eri mieltä. ”Green Care -liiketoiminnan arviointi” -sisällön tärkeydestä yli puolet vastanneista (65 %) oli täysin samaa mieltä, kolmannes (29 %) jokseenkin samaa mieltä ja 6 % ei osannut sanoa mitä mieltä on. ”Rahoitusmallit” -sisällön tärkeydestä opintojaksossa vastaajista yli puolet (71 %) oli täysin samaa mieltä ja 29 % jokseenkin samaa mieltä. (Kuvio 5.)

Painotettujen keskiarvojen perusteella tämän opintojakson tärkeimpinä sisältöinä kyselyyn vastanneet pitivät seuraavia sisältöjä: ”Myynti”, ”Markkinointi”, ”Hinnoittelu”, ”Palvelumuotoilu”, ”Green Care -palvelun erityispiirteet”, ”Yhteistyö liiketoiminnan tukena”, ”Liiketoiminnan tavoitteellisuus” ja ”Green Care -liiketoimintamahdollisuudet”. Niiden painotetut keskiarvot olivat 4,8 ja keskihajonnat 0,4. Vähiten tärkeänä vastaajat pitivät sisältöä: ”Omavalvontasuunnitelmat”, jonka keskiarvo oli 4,3 ja keskihajonta 1,0. (Kuvio 5.)



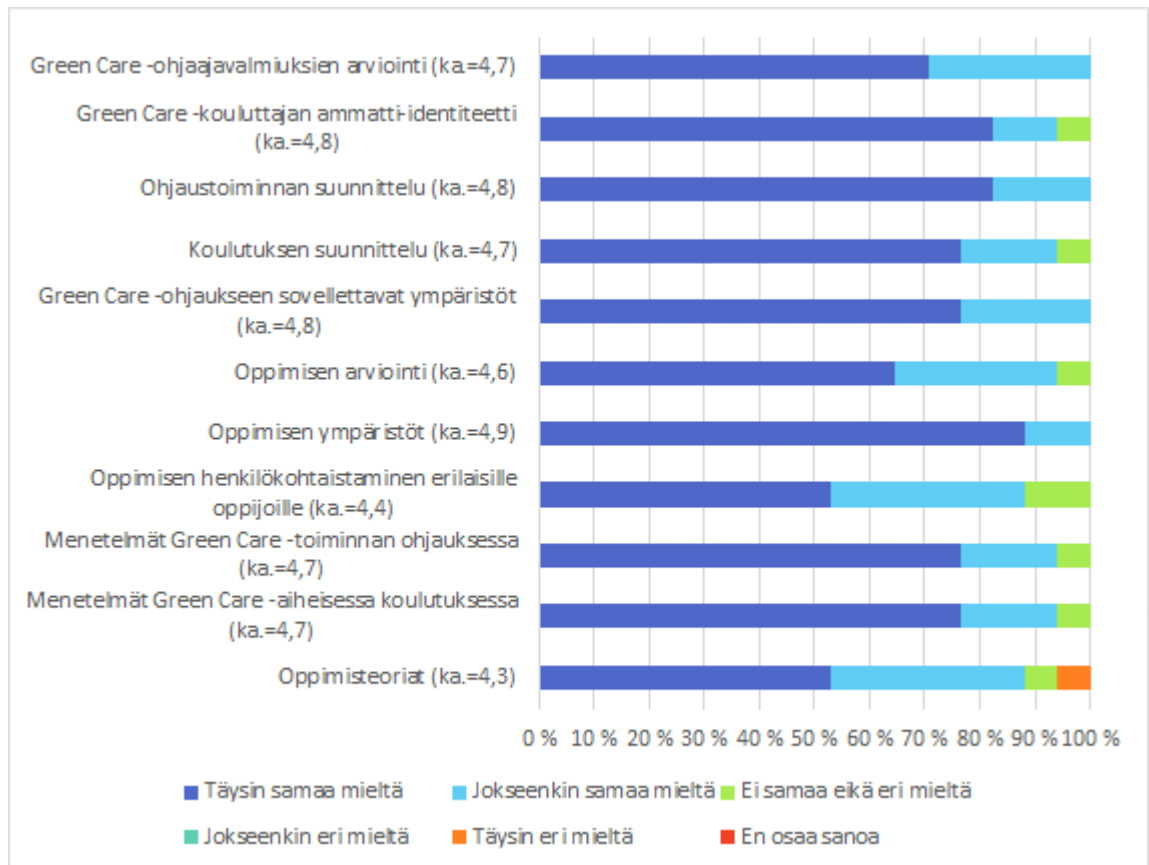
Kuvio 5. ”Green Care -liiketoiminnan kehittäminen ja palvelujen tuottaminen” -opintojakson sisältöjen tärkeys (n=17)

Seuraavassa esitellään kyselyyn vastanneiden henkilöiden mielipiteitä opintojakson ”Green Care -ohjaaja- ja kouluttajakoulutus” -sisältöjen käsittelyn tärkeydestä kokonaisuudessa. Vastaajista yli 75 % oli täysin samaa mieltä seuraavien sisältöjen käsittelyn tärkeydestä opintojaksossa: ”Green Care -kouluttajan ammatti-identiteetti”, ”Ohjaustoiminnan suunnittelu”, ”Koulutuksen suunnittelu”, ”Green Care -ohjaukseen sovellettavat ympäristöt”, ”Oppimisen ympäristöt”, ”Menetelmät Green Care -toiminnan ohjauksessa” ja ”Menetelmät Green Care -aiheisessa koulutuksessa”. Vastaajista lähes 3/4 (71 %) oli täysin samaa mieltä ja 29 % jokseenkin

samaa mieltä "Green Care -ohjaajavalmiuksien arviointi" -sisällön tärkeydestä opintojaksossa. "Oppimisen arviointi" -sisällön tärkeydestä yli puolet vastaajista (65 %) oli täysin samaa mieltä, 29 % jokseenkin samaa mieltä ja 6 % ei ollut samaa eikä eri mieltä. "Oppimisen henkilökohtaistaminen erilaisille oppijoille" -sisällön tärkeydestä noin puolet vastanneista (53 %) oli täysin samaa mieltä, 35 % jokseenkin samaa mieltä ja 12 % ei ollut samaa eikä eri mieltä. "Oppimisteoriat" -sisällön tärkeys jakoi vastaajien mielipiteitä. Noin puolet vastanneista (53 %) oli täysin samaa mieltä, 35 % oli jokseenkin samaa mieltä, 6 % ei ollut samaa eikä eri mieltä ja 6 % oli täysin eri mieltä. (Kuvio 6.)

Painotettujen keskiarvojen perusteella kyselyyn vastanneet pitivät tämän opintojakson tärkeimpinä sisältöinä seuraavia: "Oppimisen ympäristöt", jonka keskiarvo oli 4,9 ja keskihajonta 0,3, "Ohjaustoiminnan suunnittelu", jonka keskiarvo oli 4,8 ja keskihajonta 0,4 sekä "Green Care -ohjaukseen sovellettavat ympäristöt", jonka keskiarvo oli 4,8 ja keskihajonta 0,4. Vähiten tärkeimpinä vastaajat pitivät sisältöjä: "Oppimisteoriat", jonka keskiarvo oli 4,3 ja keskihajonta 1,1, sekä "Oppimisen henkilökohtaistaminen erilaisille oppijoille", jonka keskiarvo oli 4,4 ja keskihajonta 0,7. Myöskään sisältöä "Oppimisen arviointi" ei pidetty kovin tärkeänä, sillä sen keskiarvo oli 4,6 ja keskihajonta 0,6. (Kuvio 6.)



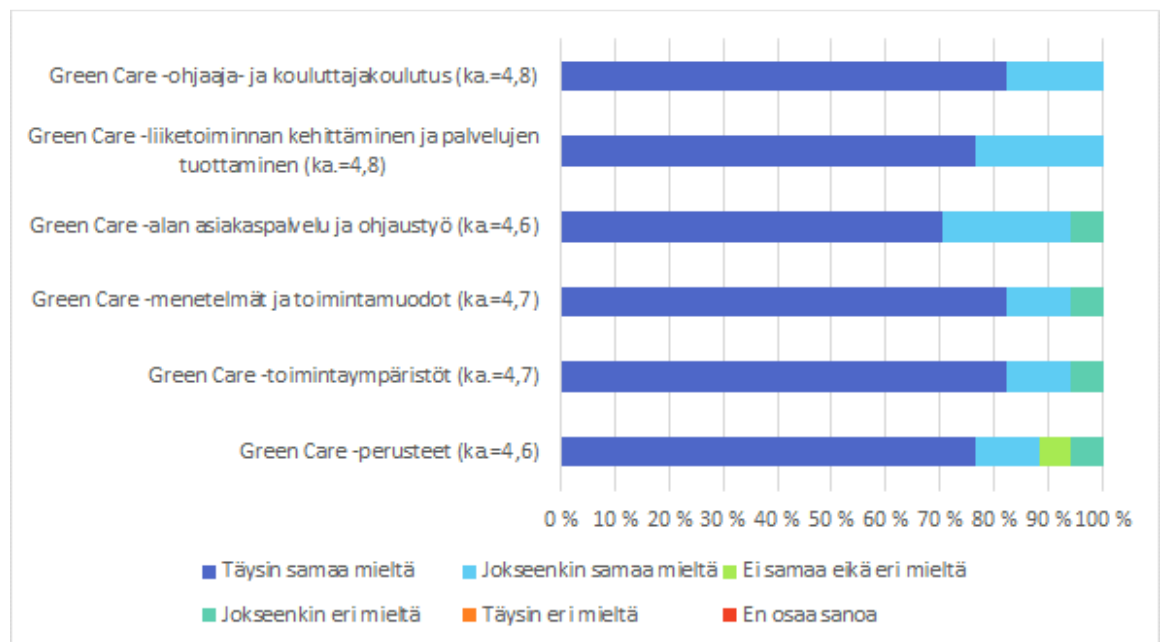


Kuvio 6. "Green Care -ohjaaja- ja kouluttajakoulutus" -opintojakson sisältöjen tärkeys (n=17)

Seuraavaksi esitellään kuinka hyödyllisinä kyselyyn vastanneet pitivät eri opintojaksoja korkea-asteen Green Care -koulutuksessa. Suurin osa vastanneista (82 %) oli täysin samaa mieltä ja 18 % oli jokseenkin samaa mieltä Green Care -ohjaaja ja kouluttajakoulutuksen hyödyllisyydestä opintokokonaisuudessa. Kyselyyn vastanneista enemmistö (76 %) oli täysin samaa mieltä ja 24 % jokseenkin samaa mieltä siitä, että opintojakson Green Care -liiketoiminnan kehittäminen ja palvelujen tuottaminen tulee sisältyä opintokokonaisuuteen. Vastanneista yli puolet (71 %) oli täysin samaa mieltä, 23 % oli jokseenkin samaa mieltä ja 6 % jokseenkin eri mieltä Green Care -alan asiakaspalvelu ja ohjaustyö opintojakson hyödyllisyydestä opintokokonaisuudessa. Green Care -menetelmät ja toimintamuodot opintojakson sekä Green Care -toimintaympäristöt opintojakson mukanaolon hyödyllisyydestä opintokokonaisuudessa vastaajista suurin osa (82 %) oli täysin samaa mieltä, 12 % oli jokseenkin samaa mieltä ja 6 % oli jokseenkin eri mieltä. Green

Care -perusteet opintojakson hyödyllisyydestä opintokokonaisuudessa kyselyyn vastanneista suurin osa (76 %) oli täysin samaa mieltä, 12 % oli jokseenkin samaa mieltä, 6 % ei ollut samaa eikä eri mieltä ja 6 % oli jokseenkin eri mieltä. (Kuvio 7.)

Painotettujen keskiarvojen perusteella vastaajat kokivat opintojaksot ”Green Care -ohjaaja- ja kouluttajakoulutus” sekä ”Green Care -liiketoiminnan kehittäminen ja palvelujen tuottaminen” hyödyllisimmiksi opintokokonaisuudessa, koska niiden keskiarvot olivat 4,8 ja keskihajonnat 0,4. Vähiten hyödyllisinä vastaajat pitivät opintojaksoja ”Green Care -perusteet”, jonka keskiarvo oli 4,6 ja keskihajonta 0,9, sekä ”Green Care -alan asiakaspalvelu ja ohjaustyö”, jonka keskiarvo oli 4,6 ja keskihajonta 0,8. (Kuvio 7.)



Kuvio 7. Eri opintojaksojen hyödyllisyys kokonaisuudessa (n=17)

### 5.3 Avoimet vastaukset

Tässä luvussa käsitellään avoimia vastauksia, joiden avulla vastaajat saivat halutessaan perustella mielipideväittämiensä vastauksiaan ja ehdottaa sellaisia sisältöjä,

mitä ei ollut mainittu opintojaksossa. Lisäksi käsitellään kyselylomakkeen viimeisenä esitettyyn kysymykseen saatuja vastauksia. Kysymyksen avulla selvitettiin, miksi vastaajat olivat kiinnostuneita juuri korkea-asteen koulutuksesta.

Yleisesti ottaen vastaajat pitivät opintojaksojen kokonaisuuksia hyvinä. Muutamat vastanneista toivoivat asioiden laajaa käsittelyä, kun taas toiset toivoivat vain joidenkin osien opiskelua opintojaksoista oman koulutus- ja työkokemuspohjansa mukaan. Yksi vastaaja toivoi mahdollisuutta opiskella itsenäisesti mahdollisimman paljon opinnoista. Kaikkiaan Green Care -perusteiden opiskelua pidettiin tärkeänä.

*”Perusasioiden ymmärrys on ensisijaisen tärkeää, jotta voi omaksua ajattelun omaan työhön ja sen kehittämiseen.”*

*”Perusteet ilman muuta, tutkittu tieto tuo jäämäkkyyttä ja uskottavuutta.”*

*”Olen uusi Green Care -alalla, joten kaikki yllämainittu on minulle tärkeää uutta tietoa, jota voin tulevaisuudessa käyttää perustellessani työtäni.”*

Yksi vastaaja piti Green Care -toimintaympäristöt -opintojakson kaikkia sisältöjä tärkeinä, ja toinen piti erityisen tärkeänä sosiaalista toimintaympäristöä ja kestävä kehitystä käsitteleviä sisältöjä.

*”Toiminnan kannalta täytyy jokainen näistä osa-alueista joka tapauksessa käydä läpi arkisessa työssä.”*

Yksi vastaaja totesi Green Care -toimintamuotojen vaativan erillistä syvempää koulutusta, joten hän toivoi tässä koulutuksessa opiskeltavan yleisempiä asioita kuten Green Care -toiminnan laatua ja vaikuttavuutta. Myös päällekkäisyyden välttämistä opinnoissa toivottiin. Esimerkkejä Green Care -toiminnasta toivottiin käsiteltävän lähiopetuksessa. Yksi vastaaja totesi eläinten hyvinvointiasioiden omaksumisen vaativan muuta koulutusta tai pitkää työkokemusta ja epäili harrastuneisuuden riittävyttä asiassa. Maatila-aiheisia sisältöjä pidettiin vähemmän tärkeinä ja niiden vastauksia perusteltiin.

*”Henkilökohtaisesti maatilan näkökulma ei minua kiinnosta niin paljon, koska en toimi sillä alalla. Mutta en kiellä sen tärkeyttä. Arviointini on vahvasti subjektiivinen.”*

Asiakaspalvelu jakoi mielipiteitä avointen vastausten osalta. Vastauksissa tuli esille vastaajien henkilökohtainen asiakaspalvelun koulutus ja kokemus, jonka vuoksi tätä ei pidetty kovin tärkeänä. Joku vastaajista ajatteli asiakaspalautteen keräämisen olevan tärkeää toiminnan kehittämiseksi, mutta toinen toivoi pääpainon olevan mieluummin kohtaamisessa kuin palautteissa. Yksi vastaaja ajatteli tämän opintojakson sisällöistä olevan apua oman palvelukokonaisuuden suunnittelussa.

*”Nämä vastaukset kyseisessä kohdassa, koska ne ovat jo hyvin tuttuja asioita”.*

*”Nämä asiat voivat auttaa oman palvelukokonaisuuden suunnittelussa.”*

Green Care -liiketoiminnan kehittäminen ja palvelujen tuottaminen -opintojakson sisältöjen tärkeyden perusteluissa tuli esiin vastaajien omat lähtökohdat. Osa kyselyyn vastanneista totesi kaikkien sisältöjen olevan tarpeellisia uuden toiminnan aloittamisessa. Jotkut vastanneet toivoivat yrittäjänäkökulman huomioimista koulutuksessa sekä tukea myynnin ja markkinoinnin osaamisen vahvistamiseen.

*”Auttavat oman palvelun muotoilussa, hinnoittelussa ja käyntiin saattamisessa”.*

*”Green Care -toimijana kaipaen tukea myynnin ja markkinoinnin vahvistamiseen.”*

Osa vastaajista piti ohjaaja- ja kouluttajakoulutuksen kaikkia sisältöjä tärkeinä, mutta joku toivoi pääpainon olevan ohjaaja- ja kouluttajavalmiuksien harjaannuttamisessa.

*”Kaikki tärkeitä osa-alueita.”*

Kysymyksessä, jossa pyydettiin perustelemaan eri opintojaksojen mukana oloa koulutuksessa, vastauksissa oli hajontaa. Osa vastaajista piti kaikkia opintojaksoja tärkeinä, mutta osa vastaajista piti kehittämistä ja ohjaaja- ja kouluttajakoulutusta tärkeimpinä sisältöinä.

*”Hyvä kokonaisuus!”*

*”Luovat hyvän perusteen toimia Green Care -alalla.”*

*”Kaikilla varmasti perustieto jo on koulutukseen mennessä. Pääpaino tulisi olla alan kehittämisessä ja kouluttaja/ohjaajapätevyyden saamisessa.”*

*”Perusasiat minulla on jo hyvin hallussa, joten uskon jälkimmäisten opintojaksoiden tarjoavan minulle enemmän uutta sisältöä.”*

Avoimella kysymyksellä kartoitettiin muita ehdotuksia koulutuksen sisältöön. Vastauksissa eniten toivottiin uusia Green Care -alan tutkimustuloksia ja vaikuttavuus-tutkimustuloksia. Green Care -perusteisiin on jo suunniteltu Green Care -toiminnasta tehdyt tutkimukset ja Green Care -toiminnan vaikuttavuus sekä luonnon hyvinvointivaikutukset. Lainvaatimuksia, eettisiä ohjeita ja verkostoitumista toivottiin myös käsiteltävän koulutuksessa. Lisäksi ehdotettiin itsetuntemukseen ja ihmisen kasvuun ja kehittymiseen liittyviä opintoja. Opintojaksossa ”Green Care -toimintaympäristöt” toivottiin käsiteltävän myös psyykinen ja henkinen toimintaympäristö. ”Toimintaympäristöjen muokkaus” -sisältöön saatiin tarkentavana ehdotuksena kaupunkiympäristön muokkaaminen Green Care -ympäristöksi. ”Asiakaspalautteen kerääminen” -sisältöön saatiin tarkentavana ehdotuksena valmiiden asiakaspalautemallien läpikäynti opintojaksossa. Myös eläinten kohtaamista ja asiakkaiden avustamista siinä toivottiin. ”Markkinointi” -sisältöön tarkennukseksi toivottiin opetusta palvelujen markkinoinnista sosiaali- ja terveyssektorille.

Useita vastaajia kiinnosti korkea-asteen Green Care -koulutus, koska he halusivat olla kehittämässä alaa, omaa toimintaansa tai halusivat kehittyä ammatillisesti. Vastausten perusteella monet Green Care -koulutukseen hakeneet suunnittelivat joko aloittavansa Green Care -palveluja tarjoavaa liiketoimintaa tai laajentavansa jollakin tavoin toimintaansa Green Care -alalle. Vastauksista voidaan päätellä, että vastaajat ajattelivat korkea-asteen koulutuksessa käsiteltävän toiminnan kehittämistä, mikä onkin yksi ammattikorkeakoulun keskeisistä tehtävistä (Ammattikorkeakoululaki 932/2014 § 4). Vastauksissa tuli esille myös vastaajien odotukset saada koulutuksesta Green Care -alan tutkittua ja pätevää tietoa, jota he voivat hyödyntää omassa työssään ja työyhteisöissään. Korkea-asteen koulutusta myös arvostettiin, joko pitämällä sitä meriittinä tiedollisesta osaamisesta tai muuten itselle sopivana jatkokoulutusväylänä.

*”Haluan olla mukana kehittämässä alaa ja tehdä uudenlaista liiketoimintaa.”*

*”Tahdon hyödyntää luontoa yhä enemmän koulutuksissamme ja Green Care olisi osana palvelukokonaisuutta.”*

*”Odotan hyvää perustietoa, tutkittua tietoa sekä pätevää osaamista koulutajilta, jota kaikkea sitten voin hyödyntää jatkossa.”*

#### 5.4 Tulosten yhteenveto

Kaikkiaan koulutuksen sisältöä pidettiin tärkeänä ja erot sisältöjen tärkeydessä vastaajien mielipiteiden perusteella olivat hyvin pieniä. Tärkeimpinä sisältöinä vastaajat pitivät luonnon hyvinvointivaikutuksia sekä ihmisen ja luonnon välistä suhdetta. Vähiten tärkeänä vastaajat pitivät Green Care -alan asiakaspalvelu- ja ohjaustyö -opintojakson sisältöjä.

Avoimissa vastauksissa tuli esille, että kyselyyn vastattiin omista lähtökohdista käsin. Toinen toivoi opiskeltavan asioita laajasti ja toinen taas tahtoisi valita opintoja oman koulutus- ja työkokemuspohjan mukaan. Myös itsenäisen opiskelun mahdollisuutta ja opintojen päällekkäisyyden välttämistä toivottiin. Esimerkkejä Green Care -toiminnasta haluttiin käsiteltävän koulutuksessa. Maatila-aiheisia opintoja pidettiin vähemmän tärkeinä. Yrittäjänäkökulman huomioinnin tarpeellisuus tuli myös vastauksissa esille.

Vastaajat ehdottivat koulutuksessa käsiteltäviksi esimerkiksi lainvaatimuksia, eettisiä ohjeita ja verkostoitumista. Lisäksi ehdotettiin itsetuntemukseen ja ihmisen kasvuun ja kehittymiseen liittyviä opintoja. Opintojaksossa ”Green Care -toimintaympäristöt” toivottiin käsiteltävän myös psyykinen ja henkinen toimintaympäristö. Kaupunkiympäristön muokkaamista Green Care -ympäristöksi toivottiin käsiteltävän, sekä asiakaspalautemallien läpikäyntiä. Lisäksi toivottiin opetusta palvelujen markkinoinnista sosiaali- ja terveyssektorille.

Useat vastaajat pitivät korkea-asteen Green Care -koulutusta tärkeänä, koska he halusivat kehittää Green Care -alaa, omaa toimintaansa tai halusivat kehittyä ammatillisesti. Monet vastaajat olivat yrittäjiä, tai suunnittelivat yritystoiminnan aloittamista. He myös odottivat saavansa Green Care -korkeakoulutuksesta alan tutkittua ja pätevää tietoa, jotta he voivat hyödyntää sitä jatkossa omassa toiminnassaan. Korkea-asteen koulutusta arvostettiin pitämällä sitä meriittinä tiedollisesta osaamisesta, sekä itselle sopivana jatkokoulutusväylänä.

## 6 TULOSTEN TARKASTELU JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Green Care -kyselytutkimukseen vastanneista lähes kaikki olivat naisia. Lähes puolet vastaajista oli 30–39-vuotiaita ja loput sitä vanhempia lukuun ottamatta yhtä vastaajaa, joka oli alle 30 vuotta. Yli puolet vastaajista oli suorittanut alemman korkea-asteen- tai ammattikorkeakoulututkinnon ja reilulla kolmasosalla heistä oli ylempi korkea-asteen koulutus. Toimialaa ja työtehtävää kysyttiin avoimina kysymyksinä, että saatiin mahdollisimman tarkat vastaukset. Suurin osa vastanneista työskenteli maa-, metsä- ja kalataloustoimialalla sekä sosiaali- ja terveysalalla. Suurin osa vastanneista toimi yrittäjänä tai opettajan, ohjaajan tai kouluttajan tehtävissä. Yksikään toimialaa ja työtehtävää selvittäneeseen avoimeen kysymykseen vastanneista henkilöistä ei toiminut matkailualalla. Tämä on tärkeä huomio, koska matkailualalla voidaan tuottaa luontovoiman palveluja, joiden asiakaskunta on laajempi kuin luontohoivan palvelujen (Vehmasto 2014, 31).

”Green Care -perusteet” -opintojakson kaikkia sisältöjä pidettiin tärkeinä, sillä vähintään 75 % vastaajista piti kaikkia tämän opintojakson sisältöjä erittäin tärkeinä. Painotettujen keskiarvojen ja keskihajonnan perusteella kaksi tärkeimpänä pidettyä sisältöä olivat luonnon hyvinvointivaikutukset sekä ihmisen ja luonnon välinen suhde. Nämä ovatkin hyvin tärkeitä, sillä Tyrväisen ym. (2007, 75) tutkimuksen mukaan luonnossa oleskelu vaikuttaa positiivisesti ihmisten mielialaan ja työkykyyn. Eniten jakaantuneisuutta vastaajien mielipiteissä oli ”Green Care -toiminta kansainvälisesti” -sisällön kohdalla. Tämä on kuitenkin tärkeä sisältö, sillä Suomessa Green Care -toiminta ja käsitteet ovat vielä nuoria ja useissa Euroopan maissa järjestetään Green Care -toimintaa, joista Suomessa voidaan ottaa mallia toiminnan kehittämiseksi (Soini & Vehmasto 2014, 8, 23).

”Green Care -toimintaympäristöt” -opintojakson sisältöjen tärkeyttä koskevissa mielipiteissä oli hajontaa enemmän kuin Green Care -perusteiden kohdalla. Kuitenkin vähintään 75 % vastaajista piti kaikkia tämän opintojakson sisältöjä erittäin tärkeinä. Painotettujen keskiarvojen perusteella tärkeimpänä he pitivät ”Green Care -toimintaympäristöt ja kestävä kehitys” sekä ”Green Care -toimintaympäristöt: sosiaalinen toimintaympäristö” -sisältöä. Kestävän kehityksen huomioiminen



opinnoissa on tärkeää, sillä yleisesti ei tiedosteta kuluttamisen aiheuttamia ympäristövaikutuksia, mutta kritiikkiäkin jatkuvaa talouskasvua ja kuluttamista vastaan esiintyy (Yli-Viikari ym. 2009, 18–19). Vähiten tärkeänä vastaajat pitivät sisältöä: ”Toimintaympäristön muokkaus”. Avoimessa vastauksessa annettiin toive käsitellä opintojaksossa kaupunkiympäristön muokkaamista Green Care -toimintaympäristöksi sopivaksi.

Painotettujen keskiarvojen perusteella ”Green Care -menetelmät ja toimintamuodot” -opintojakson tärkeimmiksi sisällöiksi nousi: ”Vastuullisuus Green Care -toiminnassa”, ”Green Care -toiminnan laatu” ja ”Green Care -toiminnan vaikuttavuus”. Vastuullisuus on yksi Green Care -toiminnan ehdoista, se sisältää toiminnan arvot, eettisyyden ja laadun (Soini & Vehmasto 2014, 14). Laatuasiat nousivat esille myös vuonna 2013 tehdyssä Green Care -toimintaa koskevassa tuentarvekyselyssä, jolla selvitettiin koulutuksen lisäksi neuvonta-, tuki- ja ohjauspalveluja sekä vertaistukiasioita (Tarkiainen, Mynttinen, Pajala, Sundell & Törn 2014, 109). Green Care -toimintaa koskevat luontohoivan osalta sosiaali- ja terveydenhuolto- palveluja koskevat lait. Niinpä palveluntuottajan on laadukkaana palvelun tuottamiseksi tunnettava omaa alaansa koskeva lainsäädäntö. (Vehmasto 2014, 43.)

”Esimerkit Green Care -toiminnasta” -sisältö oli myös vastaajien mielestä tärkeä, sillä 88 % vastaajista oli täysin samaa mieltä ja 12 % ei ollut samaa eikä eri mieltä tästä väittämästä. Myös osaamistarpeita selvittävässä tutkimuksessa vuosien 2011–2012 aikana, toivottiin koulutuksessa käsiteltävän esimerkkejä Green Care -yrityksistä (Tarkiainen ym. 2014, 108). Tämän opintojakson sisällöistä selkeästi vähiten tärkeänä vastaajat pitivät ”Maatila hyvinvoinnin lähteenä” sekä ”Maatilan toiminnan muokkaaminen Green Care -toiminnaksi” -sisältöjä. Tästä voidaan päätellä, että suurin osa vastaajista ei toiminut maatilaympäristössä tai suunnitellut maatilatoiminnan aloittamista. Avoimissa vastauksissa yksi vastaaja totesi, että Green Care -menetelmien omaksuminen ja oppiminen vaativat pidemmän koulutuksen, joten hän ei pitänyt niiden opiskelua tässä koulutuksessa kovin tärkeänä.

”Green Care -alan asiakaspalvelu ja ohjaustyö” -opintojakson sisältöjä vastaajat pitivät vähiten tärkeänä verrattuna muiden opintojaksojen sisältöihin. Painotettujen keskiarvojen perusteella tärkeimpänä vastaajat pitivät ”Minä toiminnan ohjaajana”

-sisältöä. Vähiten tärkeänä he pitivät sisältöjä: ”Erilaiset asiakkaat”, ”Asiakaspalautteen kerääminen” sekä ”Asiakaspalautteen hyödyntäminen”. Green Care -toimintaa harjoittavat yrittäjät ja työntekijät tarvitsevat asiakkaiden ohjaus- ja kohtautamistaitoja, sekä asiakkaiden erityispiirteiden ja tarpeiden tunnistamista (Lääperi & Puromäki 2014, 84). Asiakaspalvelu, laatu ja markkinointi liittyvät toisiinsa. Niiden tavoitteena on saada sitoutuneita ja tyytyväisiä asiakkaita. (Lahtinen & Isoviita 2004, 11.) Niinpä asiakaspalautteen kerääminen ja hyödyntäminen ovat oleellisen tärkeitä keinoja tavoitteisiin pääsemiseksi. Avoimissa vastauksissa tuli esille, että vastaajat vastasivat oman pohjakoulutuksensa ja -kokemuksensa mukaisesti. Vastauksista voidaan päätellä, että asiakastyö ja asiakaspalvelu olivat osalle vastaajista jo hyvin tuttua ennestään.

Painotettujen keskiarvojen perusteella kyselyyn vastanneet pitivät ”Green Care -liiketoiminnan kehittäminen ja palvelujen tuottaminen” -opintojakson tärkeimpinä sisältöinä seuraavia: ”Myynti”, ”Markkinointi”, ”Hinnoittelu”, ”Palvelumuotoilu”, ”Green Care -palvelun erityispiirteet”, ”Yhteistyö liiketoiminnan tukena”, ”Liiketoiminnan tavoitteellisuus” ja ”Green Care -liiketoimintamahdollisuudet”. Vastaajista suuri osa toimi taustatietojen perusteella yrittäjänä ja avoimissa vastauksissa tuotiin esille oman palvelukokonaisuuden suunnittelua, joten liiketoimintaan liittyviä opintoja pidettiin tärkeänä. Vähiten tärkeimpänä pidettiin ”Omavalvontasuunnitelmat” -sisältöä. Ainakin sosiaali- ja terveysalalla yrittäjänä toimiessa tulee omavalvontasuunnitelma kuitenkin osata tehdä, sillä se on heille pakollinen (Lääperi & Puromäki 2014, 69). Avoimissa vastauksissa ”Markkinointi” -sisältöön tarkennukseksi ehdotettiin opetusta, jossa käydään läpi palvelujen markkinointia sosiaali- ja terveyssektorille.

Painotettujen keskiarvojen perusteella kyselyyn vastanneet pitivät ”Green Care -ohjaaja- ja kouluttajakoulutus” -opintojakson tärkeimpinä sisältöinä seuraavia: ”Oppimisen ympäristöt”, ”Ohjaustoiminnan suunnittelu” sekä ”Green Care -ohjauksen sovellettavat ympäristöt”. Vähiten tärkeänä pidettiin ”Oppimisteoriat” -sisältöä, jonka tärkeydestä vastaajien mielipiteissä oli hajaantumista. Avointen vastausten perusteella tässäkin vastauksia ohjasi vastaajan oma pohjakoulutus ja ala, jolla hän työskenteli.

Kyselylomakkeessa oli myös kysymys, millä kartoitettiin kuinka hyödyllisenä vastaajat pitivät eri opintojaksojen sisältymistä kokonaisuuteen. ”Green Care -ohjaaja ja kouluttajakoulutus” sekä ”Green Care -liiketoiminnan kehittäminen ja palvelujen tuottaminen” -opintojaksoja pidettiin hyödyllisimpinä kokonaisuudessa. Vähiten hyödyllisinä pidettiin yllättäen ”Green Care -toiminnan perusteet” -opintojaksoa sekä ”Green Care -alan asiakaspalvelu ja ohjaustyö” -opintojaksoa.

Alla olevassa taulukossa on esitetty tulokset vertaillen saatuja opintojaksokohtaisia vastauksia toisiinsa. Taulukosta nähdään, että ”Green Care -perusteet” on saanut selkeästi huonommat arvot opintojakson hyödyllisyyttä kartoittavassa kysymyksessä kuin opintojakson yksittäisistä sisällöistä laskettuna. Vastausten eroihin voisi vaikuttaa se, että Green Care -perusteiden sisältöjen tärkeyttä selvitettiin ensimmäisenä kyselyssä ja vastaajien ajatukset olivat muuttuneet, kun he tiesivät koko kyselyn sisällön. Toisaalta sekin voi vaikuttaa eriäviin mielipiteisiin, että opintojakson hyödyllisyyttä kartoittava kysymys oli kyselyn loppupäässä ja kysely oli pitkä (Liite 2). Vertailun tuloksena voidaan vahvistaa se tutkimustulos, että ”Green Care -alan asiakaspalvelu ja ohjaustyö” -opintojaksoa pidettiin vähiten tärkeänä, sillä sen saamat arvosanat molemmin tavoin laskettuna olivat lähimpinä toisiaan. Tosin kaikkia opintojaksoja pidettiin tärkeinä, koska kaikkien opintojaksojen arvosanat ovat yli 4, joka tarkoitti vastausvaihtoehdoissa ”Jokseenkin samaa mieltä”. Tulokset analysoitiin, että hyvin pienetkin erot mielipiteissä saatiin näkyviin.

Taulukko 3. Opintojaksojen vertailua kysyttäessä opintojakson yksittäisiä sisältöjä sekä opintojakson hyödyllisyyttä

Opintojakson nimi	Opintojakson yksittäiset sisällöt (ka)	Opintojakson yksittäisistä sisällöistä (s)	Opintojakson hyödyllisyys (ka)	Opintojakson hyödyllisyys (s)
Green Care -perusteet opintojakso	4,8	0,4	4,6	0,9
Green Care -toimintaympäristöt	4,8	0,5	4,7	0,8
Green Care -menetelmät ja toimintamuodot	4,8	0,5	4,7	0,8
Green Care -alan asiakaspalvelu ja ohjaustyö	4,5	0,7	4,6	0,9
Green Care -liiketoiminnan kehittäminen ja palvelujen tuottaminen	4,7	0,5	4,8	0,4
Green Care -ohjaaja- ja kouluttajakoulutus	4,7	0,6	4,8	0,4

Avoimissa vastauksissa tuli esille vastaajien hyvin erilaiset työkokemus- ja koulutustaustat. Tämä tekee koulutuksen suunnittelusta haasteellista, jotta se vastaisi koulutukseen hakeutuvien henkilöiden tarpeisiin. Green Care -alalla työskentelevällä henkilöllä on erilaiset koulutustarpeet kuin sellaisella, joka vasta suunnittelee esimerkiksi Green Care -yritystoiminnan aloittamista. Yrittäjänä toimiva henkilö ei välttämättä koe tarvitsevänsä yrittäjyysopintoja, toisin kuin toimintaansa vasta ideoiva tai aloitteleva henkilö. Green Care -alan perusteiden ja Green Care -toimintamuotojen ja menetelmien opiskelun tärkeydestä koulutuksessa vastaajilla vai-

kutti olevan eri käsityksiä omien pohjakoulutusten ja työkokemusten mukaan. Kuitenkin Green Care -toimintaa harjoittavassa yrityksessä, jonkun on hallittava käytettävä Green Care -toimintamuoto tai menetelmä (Lääperi & Puromäki 2014, 84).

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että korkea-asteen Green Care -koulutukselle on tarvetta ja suunniteltua opintojaksokokonaisuutta pidettiin tärkeänä. Tulosten perusteella kyselyyn vastanneiden työkokemuksella ja pohjakoulutuksella oli merkitystä heidän vastauksiinsa. Johtopäätöksenä tästä voidaankin esittää, että Green Care -koulutukseen hakeneet henkilöt voisivat hyötyä omien tarpeidensa mukaisista valinnaisista Green Care -koulutuksen opinnoista. Myös itsenäisen opiskelun mahdollisuuksia pitäisi suosia, jotta opintoja on mahdollista suorittaa työn ohessa. Vastaajat arvostivat korkea-asteen koulutusta ja odottivat saavansa korkea-asteen Green Care -koulutuksesta tutkittua tietoa, jonka avulla he voivat ideoida uusia palveluja ja kehittää Green Care -toimintaa. Tulosten avulla saatiin uutta tietoa, jonka perusteella koulutuksen sisältöä voidaan kehittää vastaamaan kainuulaisten koulutukseen hakeneiden henkilöiden tarpeita vielä tarkemmin, opinnäytetyön tarkoituksen ja tavoitteen mukaisesti.

## 7 POHDINTA

Seuraavissa luvuissa käsitellään opinnäytetyön luotettavuutta ja eettisyyttä. Lisäksi käsitellään ammatillista kehittymistä opinnäytetyöprosessin aikana sekä ehdotetaan jatkotutkimusaiheita.

### 7.1 Luotettavuus

Validiteetilla tarkoitetaan sitä, onko tutkimuksessa mitattu tarkoituksenmukaisia asioita. Mittarin täytyy olla oikea kyseiseen tutkimukseen. Tätä kuvaa mittarin sisältövaliditeetti, millä kuvataan mittarin tutkimusilmiön mittaamista. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 152.) Tämän mittarin avulla saatiin vastaukset tutkimusongelmiin, joten tutkimuksella voidaan sanoa olevan validiteettia. Tässä opinnäytetyössä mittari muodostettiin Green Care -hankkeessa ennalta suunnitellusta koulutuksen sisällöstä. Tämä on niin uusi ilmiö, että kaikesta koulutuksen sisällöstä ei ole olemassa paljon teoretietoa, vaan sitä työstetään Green Care -hankkeen aikana. (Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti.) Kyselyssä saatuja tuloksia on verrattu aiempiin Green Care -koulutukseen liittyviin kyselytutkimustuloksiin (Tarkiainen ym. 2014, 108–109). Tutkimuksen ulkoinen validiteetti tarkoittaa sitä, voidaananko tulokset yleistää. Tämä kyselytutkimus suunnattiin perusjoukolle, eli kaikille korkea-asteen Green Care -koulutukseen ensisijaisesti hakeneille 49 henkilölle. Kuitenkin vastauksia saatiin vain 17, joten tuloksia ei voida yleistää koskemaan kaikkia koulutukseen hakeneita. (Kananen 2011, 121.)

Reliabiliteetilla tarkoitetaan tulosten pysyvyyttä eli uudelleen mitattaessa tulokset ovat samat kuin aiemminkin. Reliabiliteetti jaetaan konsistenssiin ja stabiliteettiin. Konsistenssi tarkoittaa yhtenäisyyttä, jolloin mitattavaa asiaa mitataan kahdella mittarilla. Tässä kyselytutkimuksessa kysyttiin samaa asiaa kahdella eri tavalla koskien opintojakson hyödyllisyyttä kokonaisuudessa. Stabiliteetilla mitataan mittarin pysyvyyttä. Stabiliteetin nostamiseksi pitäisi mittauksia tehdä peräkkäin.

Opinnäytetyössä tämä ei kuitenkaan ole realistista. Tässä opinnäytetyössä pyrittiin dokumentoimaan ja perustelemaan eri tutkimuksen vaiheet tarkasti, ja tutkimus on toistettavissa, joten reliabiliteetti toteutui. (Kananen 2011, 121–123.)

Kyselylomakkeen esitestaus lisää opinnäytetyön luotettavuutta (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 205). Kyselylomakkeen esitestaus tehtiin kolmelle eri aloilla työskenteleville henkilöille. Kyselyn yhteydessä pyydettiin kirjallista palautetta kyselylomakkeen ymmärrettävyydestä ja vastaamisen helppoudesta/vaikeudesta. Kyselylomaketta muokattiin palautteiden pohjalta.

Kyselylomakkeessa huomattiin puute, kun tutkimus oli jo tehty. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää nimenomaan kainuulaisten Green Care -koulutukseen hakeneiden mielipiteitä koulutuksen sisällöistä, mutta kyselylomakkeessa ei kuitenkaan kysytty maakuntaa, jossa vastaaja asuu. Green Care -korkeakoulutuksen järjestäjä sijaitsee kuitenkin Kajaanissa, joten voidaankin olettaa, että ensisijaisesti hakeneet asuvat lähiseudulla. Tämä asia voi kuitenkin vaikuttaa tutkimuksen luotettavuuteen, joten se on tuotu esille. Opinnäytetyön luotettavuutta lisäävänä tekijänä mainittakoon opinnäytetyön liitteenä oleva taulukko, josta löytyvät strukturoitujen kysymysten vastauksen yhden desimaalin tarkkuudella (Liite 4).

## 7.2 Eettisyys

Tutkimusetiikasta voidaan puhua myös hyvänä tieteellisenä käytäntönä. Se tarkoittaa koko tutkimusprosessiin kohdistuvia valintoja aiheenvalinnasta tutkimusraporttiin saakka. Kaikissa vaiheissa tutkija tekee eettisiä valintoja kriittisesti ja perustellen sekä noudattaa eettisiä periaatteita. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 212; Vilka 2007, 89).

Anonymiteetin huomioiminen on tärkeä asia tutkimuksessa. Opinnäytetyössä anonymiteetti huomioitiin siten, että tutkittavien vastauksia ei luovutettu ulkopuolisille ja niitä säilytettiin huolellisesti. Lisäksi kyselylomakkeen tutkittaville lähetti Green Care -koordinaattori, joten tutkija ei saanut tietää heidän yhteystietojaan. Kyselyn vastaukset tulivat kuitenkin suoraan tutkijalle. Tutkimuksen raportoinnissa myös

huomioitiin aineiston pienuudesta johtuva mahdollinen tunnistettavuus. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 221.) Kuten saatekirjeessä luvattiin, tutkittavien tietoja käsiteltiin luottamuksellisesti, eivätkä heidän henkilötietonsa tulleet esille missään tutkimuksen vaiheessa. Kyselytutkimuksen vastaukset myös hävitettiin opinnäytetyön valmistuttua. (Vilkkä 2007, 164).

Tutkimusetiikkaa tulee tarkastella tutkimuksen hyödyllisyyden näkökulmasta. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 218). Tämän opinnäytetyön tuottamaa tietoa hyödynnetään valtakunnallisesti ja käytetään korkea-asteen Green Care -koulutuksen kehittämisessä, joten tällä tutkimuksella on yhteiskunnallista merkitystä. Green Care -toimintaa harjoitetaan usealla eri alalla ja kehitettävä koulutus auttaa osallistujia kehittämään innovatiivisia eri aloja yhdistäviä Green Care -palveluja.

Tutkimuslupa haettiin kohdeorganisaation käytännön mukaisesti Kajaanin ammatikorkeakoululta, koska se on valtakunnallisen Green Care -hankkeen yksi osallistujaorganisaatio ja järjestää korkea-astetasoista koulutusta Kainuun alueella. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 222).

Opinnäytetyön onnistumista arvioitiin kiinnittämällä huomiota tutkimusraportin sisältöön. Tutkimusaiheen merkityksellisyyttä pohdittiin hoitotyön koulutuksen näkökulmasta ammatillisen kehittymisen luvussa. Opinnäytetyön teoreettisen taustan muodostumista ja yhteyttä empiriaan sekä metodien sopivuutta opinnäytetyön tarkoitukseen ja tavoitteeseen nähden pohdittiin. Myös tutkimustulosten uskottavuutta pohdittiin ja kiinnitettiin huomiota tulkinnan perusteellisuuteen. Tutkimukseen liittyvät eettiset asiat käytiin läpi sekä arvioitiin tutkimusraportin kielen sujuvuutta ja selkeyttä. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 207).

### 7.3 Ammatillinen kehittyminen

Erikssonin, Korhosen, Meraston ja Moision (2015, 3–7) mukaan uudet EU:n mukaiset ”sairaanhoitajan ammatillisen osaamisen vähimmäisvaatimukset” määriteltiin vuonna 2015 hankkeessa: ”Sairaanhoitajakoulutuksen tulevaisuus”. Hank-



keessa oli mukana laajasti alan toimijoita ministeriöistä, kaikista ammattikorkeakouluista, järjestöistä ja terveydenhuollon organisaatioista. Lisäksi hankkeessa määriteltiin vähimmäisopintopistemääräsuositukset osaamisalueille, sekä kuvattiin osaamisen sisältöjä. (Eriksson, Korhonen, Merasto & Moisio 2015, 3–7.) Seuraavaksi kuvaan ammatillisuuteni kehittymistä sairaanhoitajan ammatillisen osaamisen vähimmäisvaatimusten mukaan opinnäytetyöprosessin aikana.

Green Care -ala on hyvin laaja ja se voidaan jakaa palvelumarkkinoiden mukaan vihreään hoivaan ja vihreään voimaan kuten tässäkin opinnäytetyössä on edellä kerrottu. Vihreä hoiva tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä vastaavalla olevia lakisääteisiä palveluja ja vihreän voiman palvelut voivat olla hyvinvointia lisääviä, syrjäytymistä ennaltaehkäiseviä ja terveyttä edistäviä, joita tuottavat yksityiset palveluntarjoajat. Lisäksi monet palvelut toimivat vihreän hoivan ja vihreän voiman rajapinnalla. (Vehmasto 2014, 31–32.)

Sairaanhoitajan kompetensseista tämän opinnäytetyöprosessin aikana korostuivat asiakaslähtöisyys sekä terveyden ja toimintakyvyn edistäminen (Eriksson 2015, 36–44). Mielestäni ne ovat peruslähtökohtia Green Care -toiminnalle sosiaali- ja terveysalan näkökulmasta, sillä Green Care -toiminnan tavoitteena on tuottaa ihmisille fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia luonto- ja eläinavusteisuutta hyväksi käyttäen (Soini & Vehmasto 2014, 11). Kolmantena kompetenssina korostui sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristö, sillä opinnäytetyöprosessiin kuului selvittää, mihin Green Care -toiminta sijoittuu sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristössä (Eriksson 2015, 45).

Asiakaslähtöisyys -kompetenssi on oleellinen Green Care -toiminnassa, sillä erilaiset asiakkaat tarvitsevat erilaisia palveluja. Green Care -toimintaa voidaan käyttää eri ryhmille, kuten lapset, vanhukset, vammaiset, mielenterveys- ja päihdekuntoutujat (Vehmasto 2014, 35). Myös Green Care -toimintamuotoja ja menetelmiä on useita (Vehmasto 2014 32–33). Sairaanhoitajan asiakaslähtöisyys -kompetenssin mukaan sairaanhoitajan tulee muistaa, että asiakkaalla on oman elämänsä asiantuntijuus ja sairaanhoitajan tulee hyödyntää asiakkaan omaa kokemustietoa hänen hoidossaan. Sairaanhoitajan tulee myös ymmärtää asiakas aktiiviseksi toimijaksi hoidossaan ja työskentelyn tulee olla voimavaralähtöistä. (Eriksson ym.

2015, 36.) Green Care -toiminnan tavoitteena on asiakkaan hyvinvoinnin paraneminen, joten koko toiminta suunnitellaan asiakkaan tarpeista käsin (Soini & Vehmasto 2014, 11). Asiakaslähtöisyys on kehittynyt opinnäytetyöprosessin aikana myös tehdessäni toimeksiantajan kanssa yhteistyötä pyrkiessäni vastaamaan toimeksiantajan toiveisiin.

Myös näyttöön perustuva toiminta ja päätöksenteko -kompetenssi korostui, sillä opinnäytetyöprosessiin liittyi runsaasti tiedonhakua, tutkimusten lukemista ja niiden antaman tiedon hyödyntämistä opinnäytetyössäni. Green Care -ala on uusi ja innovatiivinen ala. Opinnäytetyöni tavoitteena oli tuottaa uutta tietoa, jotta Green Care -korkeakoulutusta voidaan kehittää. Koko opinnäytetyöprosessiini on liittynyt vahvasti kehittävän otteen näkökulma.

#### 7.4 Jatkotutkimusaiheet

Tämä opinnäytetyö on antanut merkityksellistä tietoa ja tätä tullaan hyödyntämään valtakunnallisen korkea-asteen Green Care -koulutuksen kehittämisessä. Jatkotutkimusaiheena voisi Green Care -korkeakoulutuksen pilotointiin valituilta henkilöiltä selvittää kyselytutkimuksen avulla kuinka heidän näkemyksensä koulutuksen sisällön suhteen on muuttunut koulutuksen loppupuolella. Toisena jatkotutkimusaiheena voisi myös olla vastaavan kaltainen Green Care -kyselytutkimus matkailualan yrittäjille ja työntekijöille, koska tässä tutkimuksessa matkailualalta ei tietävästi tullut vastauksia. Avoimiin toimialaa ja työtehtävää selvittäviin kysymyksiin vastasi 15 henkilöä 17:stä.

Myös opiskelijoille erikseen suunnattu Green Care -alan mahdollisuuksia esille tuova ja Green Care -koulutuksen sisältöä kartoittava kyselytutkimus voisi olla tarpeellinen. Lisäksi olisi hyvä tutkia eri alueilla Green Care -alasta kiinnostuneiden koulutustarpeita vastaavan kaltaisella kyselytutkimuksella kuin tämä. Olisi arvokasta vertailla onko tuloksissa alueellisia eroja.

## LÄHTEET

Ammattikorkeakoululaki 932/2014 §4, §10 & §11. Viitattu 1.12.2015.  
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140932>

Berget, B., Ekeberg, O. & Braastad, B. 2008. Animal-assisted therapy with farm animals for persons with psychiatric disorders: effects on self-efficacy, coping ability and quality of life, arandomized controlled trial. *Clinical Practice and Epidemiology in Mental Health* 2008, 4:9, 1-7. Viitattu 4.8.2016.  
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2323374/pdf/1745-0179-4-9.pdf>

Eriksson, E., Korhonen, T., Merasto, M. & Moisio, E. 2015. Sairaanhoidajan ammatillinen osaaminen -Sairaanhoidajakoulutuksen tulevaisuus -hanke. Porvoo: Bookwell Oy.

Eriksson, E., Korhonen, T., Merasto, M. & Moisio, E. 2015. Sairaanhoidajan ammatillinen osaaminen -Sairaanhoidajakoulutuksen tulevaisuus -hanke. Viitattu 5.11.2016. <https://sairaanhoidajat.fi/wp-content/uploads/2015/09/Sairaanhoidajan-ammattillinen-osaaminen.pdf>

Green Care Finland ry. 2015. Viitattu 29.11.2015. <http://www.gcfinland.fi/>

Green Care Finland ry. 2015. Viitattu 30.11.2016. <http://www.gcfinland.fi/Menetelmat?parent=MitaOnGreenCarePaavalikko>

Green Care korkea-asteen koulutus. 2016. Viitattu 6.11.2016. <https://blogi.eoppimispalvelut.fi/greencare/hanke/>

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. 7. uudistettu painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti. 2016. Viitattu 2.4.2016. [https://tuhat.halvi.helsinki.fi/portal/fi/projects/green-care-model-fo\(7b9e2fb4-21c5-4d46-9544-7089fdaf0c19\).html](https://tuhat.halvi.helsinki.fi/portal/fi/projects/green-care-model-fo(7b9e2fb4-21c5-4d46-9544-7089fdaf0c19).html)

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Kajaanin ammattikorkeakoulu. 2016. Viitattu 2.4.2016. <https://www.kamk.fi/fi/Esittely/Koulutus> ja <https://www.kamk.fi/fi/Esittely/Toiminta>

Kananen, J. 2011. Kvantti: Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja -sarja. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2009. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: WSOYpro Oy.

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2013. Tutkimus hoitotieteessä. 3. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Lahtinen, J. & Isoviita, A. 2004. Markkinoinnin perusteet. Tampere: A5 Repro-palvelu Oy.

Lääperi, R. & Puromäki, H. 2014. Kohti suomalaista Green Care -laadunhallintaa. Teoksessa E. Vehmasto (toim.) Green Care -toimintatavan suuntaviivat Suomessa. 31600 Jokioinen: MTT, 8-15, 18. Viitattu 5.11.2016. <http://www.mtt.fi/mttkasvu/pdf/mttkasvu20.pdf>

Marttila, M. 2016. Elämys- ja seikkailupedagoginen luontoliikunta opetussuunnitelman toteutuksessa : etnografinen tutkimus <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/49593>

Muros, T. 2013. Suomen Kennelliiton Kaverikoira-toiminta. Teoksessa K. Ikäheimo (toim.) Karvaterapiaa - Eläinavusteinen työskentely Suomessa. Helsinki: Yliopistopaino Helsinki, 82–87.

Opetushallitus, koulutusnetti. 2016. Viitattu 12.5.2016. <http://www02.oph.fi/koulutusoppaat/Staattiset/sanasto.html#T>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2016. Koulutusjärjestelmä. Viitattu 11.5.2016. <http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutusjaerjestelmae/?lang=fi>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2015. Viitattu 1.12.2015.

<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutusjaerjestelmae/?lang=fi>

<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/?lang=fi>

<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/yliopistokoulutus/?lang=fi>

Pedersen, I., Ihlebaek, C. & Kirkevold, M. 2012. Important elements in farm animal-assisted interventions for persons with clinical depression: a qualitative interview study. *Disability & Rehabilitation*, 2012; 34(18): 1526-1534. Viitattu 4.8.2016.

<http://kamezproxy01.kam>

[mit.fi:2156/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=6&sid=08a1effe-7976-49da-aba1-ed892b369aac%40sessionmgr4008&hid=4107](http://mit.fi:2156/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=6&sid=08a1effe-7976-49da-aba1-ed892b369aac%40sessionmgr4008&hid=4107)

Rappe, E., Linden, L. & Koivunen, T. 2003. *Puisto, puutarha ja hyvinvointi*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Salonen, K. 2010. *Mielen luonto*. Helsinki: Green Spot.

Salovuori, T. 2014. *Luonto kuntoutumisen tukena*. Mediapinta.

Sempik, J., Hine, R. & Wilcox, D. 2010. *Green Care: A Conceptual Framework*. A report of the Working Group on the Health Benefits of Green Care COST 866, Green care in Agriculture. Loughborough: Centre for Child and Family Re-search, Loughborough University. Viitattu 4.8.2016. [http://www.agrarumweltpaedagogik.ac.at/cms/upload/bilder/green\\_care\\_a\\_conceptual\\_framework.pdf](http://www.agrarumweltpaedagogik.ac.at/cms/upload/bilder/green_care_a_conceptual_framework.pdf)

Soini, K. 2014. *Luonnosta hoivaa ja voimaa: Miten arvioida Green Care -toiminnan vaikuttavuutta?* 31600 Jokioinen: MTT, 3. Viitattu 29.11.2015. <http://www.mtt.fi/mttkasvu/pdf/mttkasvu21.pdf>

Soini, K. 2014. *Green Care -toiminnan vaikuttavuuden arvioinnin lähtökohdat*. Teoksessa K. Soini (toim.) *Luonnosta hoivaa ja voimaa: Miten arvioida Green Care -toiminnan vaikuttavuutta?* 31600 Jokioinen: MTT, 12–49. Viitattu 29.11.2015. <http://www.mtt.fi/mttkasvu/pdf/mttkasvu21.pdf>

Soini, K., Ilmarinen, K., Yli-viikari, A., Kirveenummi, A. 2011. *Green care sosiaalisena innovaationa suomalaisessa palvelujärjestelmässä*. *Yhteiskuntapolitiikka* 76, 3/2011: 321. Viitattu 3.12.2015. <http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/102903/soini.pdf?sequence=1>

Soini, K. & Vehmasto, E. 2014. Kohti suomalaista Green Care -toimintatapaa. Teoksessa E. Vehmasto (toim.) Green Care -toimintatavan suuntaviivat Suomessa. 31600 Jokioinen: MTT, 8–15, 18. Viitattu 28.11.2015 ja 2.4.2016. <http://www.mtt.fi/mttkasvu/pdf/mttkasvu20.pdf>

Tarkiainen, A., Mynttinen, R., Pajala, A., Sundell, S. & Törn, A. 2014. Green Care -osaamisen kehittäminen Suomessa. Teoksessa E. Vehmasto (toim.) Green Care -toimintatavan suuntaviivat Suomessa. 31600 Jokioinen: MTT, 98. Viitattu 26.3.2016. <http://www.mtt.fi/mttkasvu/pdf/mttkasvu20.pdf>

Toimialaluokitus 2008. Tilastokeskus. Viitattu 3.11.2016. [http://www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/luokitusavain\\_2.html#A](http://www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/luokitusavain_2.html#A)

Vehmasto, E. 2014. Green Care palvelutyypit Suomessa. Teoksessa E. Vehmasto (toim.) Green Care -toimintatavan suuntaviivat Suomessa. 31600 Jokioinen: MTT, 29–38. Viitattu 28.11.2015. <http://www.mtt.fi/mttkasvu/pdf/mttkasvu20.pdf>

Vilkka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Yli-Viikari, A. 2014. Green Care -toiminnan hyvinvointivaikutukset. Teoksessa K. Soini (toim.) Luonnosta hoivaa ja voimaa: Miten arvioida Green Care -toiminnan vaikuttavuutta? 31600 Jokioinen: MTT, 50–97. Viitattu 29.11.2015. <http://www.mtt.fi/mttkasvu/pdf/mttkasvu21.pdf>

Yli-Viikari, A., Lilja, T., Heikkilä, K., Kirveenummi, A., Kivinen, T., Partanen, U., Rantamäki-Lahtinen, L., & Soini, K. 2009. Green Care -terveyttä ja hyvinvointia maatilalta. Viitattu 29.11.2015. <http://www.mtt.fi/met/pdf/met141.pdf>

Hei!

Oletko kiinnostunut korkea-asteen Green Care -koulutuksesta? Sinulla on mahdollisuus vaikuttaa kehitettävään Green Care -koulutuksen sisältöön vastaamalla kyselyyn.

Olen Anne Kaikkonen ja opiskelen Kajaanin ammattikorkeakoulussa sairaanhoitajaksi. Kysely liittyy opinnäytetyöhöni, jonka aiheena on Green Care -koulutusta korkea-asteelle – Kyselytutkimus Green Care -koulutuksen sisällön kehittämiseksi Kainuussa. Toimeksiantajani on valtakunnallinen Green Care -hanke, jossa on mukana useita ammattikorkeakouluja sekä yksi yliopisto. Green Care -hankkeen yhtenä tavoitteena on luoda yhtenäinen Green Care -koulutusmalli korkea-asteelle. Opinnäytetyön ohjaavana opettajana toimii Taina Romppanen (044 710 1232, taina.romppanen@kamk.fi).

Opinnäytetyöni tarkoituksena on selvittää mitä kehitettävän Green Care -koulutuksen opintojaksojen sisältöjä kainuulaiset pitävät tärkeänä ja mitä vähemmän tärkeänä. Tavoitteena on tuottaa tietoa Green Care -hankkeen käyttöön, jotta hankkeessa voidaan kehittää kainuulaisten tarpeisiin sopivaa Green Care -koulutusta. Opinnäytetyöni valmistuu marraskuussa 2016 ja sen jälkeen se on luettavissa Theseus -verkkokirjastossa Kajaanin ammattikorkeakoulun hoitotyön koulutusohjelman kohdassa.

Käsittelen vastaukset ehdottoman luottamuksellisesti ja nimettömästi. Myöskään vastaajan henkilötiedot eivät tule missään vaiheessa esille. Aineiston käsittelyn jälkeen hävitän vastaukset.

Kyselyyn vastaamisaika on yksi viikko, ole ystävällinen ja vastaa kyselyyn **sähköpostilinkin välityksellä** torstaihin 9.6.2016 mennessä. Kyselyyn vastaamiseen menee aikaa noin 15 minuuttia. Kiitos vastauksestasi!

Kyselyyn liittyvissä asioissa voit ottaa yhteyttä minuun sähköpostilla osoitteeseen [annekaikkonen@kamk.fi](mailto:annekaikkonen@kamk.fi).

Ystävällisin terveisin

Anne Kaikkonen  
Kajaanin ammattikorkeakoulu  
[www.kamk.fi](http://www.kamk.fi)  
PL 52, Ketunpolku 3  
87101 Kajaani





keskeiset käsitteet						
Green Care toimialana	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care -toiminta Suomessa	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care -toiminta kansainvälisesti	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care -toiminnasta tehdyt tutkimukset	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Ihmisen ja luonnon välinen suhde	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care -toiminnan vaikuttavuus	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Luonnon hyvinvointivaikutukset	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care -toiminnan laadun osa-alueet	( )	( )	( )	( )	( )	( )

## 7. Perustele valintojasi halutessasi:

---



---



---



---



---



---

## 8. Mitä muita sisältöjä koet tarvitsevasi?

---



---



---



---



---



---

**9. Mielestäni on tärkeää käsitellä opintojaksossa Green Care -toimintaympäristöt seuraavat sisällöt:**

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
Green Care -toimintaympäristö: fyysinen toimintaympäristö	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care -toimintaympäristö: sosiaalinen toimintaympäristö	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care -toimintaympäristö ja kestävä kehitys	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Toimintaympäristön suunnittelu asiakkaiden tarpeisiin käyttäjäasiakkaan näkökulmasta	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Toimintaympäristöjen reunaehdot (esteettömyys, turvallisuus ja käytettävyys)	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Toimintaympäristöjen analysointi	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Toimintaympäristöjen muokkaus	( )	( )	( )	( )	( )	( )

**10. Perustele valintojasi halutessasi:**

---



---



---



---

## 11. Mitä muita sisältöjä koet tarvitsevasi?

---



---



---

## 12. Mielestäni on tärkeää käsitellä opintojaksossa Green Care -menetelmät ja toimintamuodot seuraavat sisällöt:

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
Kokonaiskuva erilaisista Green Care -menetelmistä ja toimintamuodoista	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Luonto hyvinvoinnin lähteenä	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Eläimet hyvinvoinnin lähteenä	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Maatila hyvinvoinnin lähteenä	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Viherympäristöt ja puutarha hyvinvoinnin lähteinä	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care -toiminnan vaikuttavuus	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care -toiminnan kehittäminen	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care -toiminnan laatu	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care -toimintaan liittyvä lainsäädäntö	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Vastuullisuus Green Care -toiminnassa	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Eläinten hyvinvoinnin	( )	( )	( )	( )	( )	( )

huomioimi- nen						
Maatilan toi- minnan muokkaami- nen Green Care -toimin- naksi	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Esimerkit Green Care - toiminnasta	( )	( )	( )	( )	( )	( )

### 13. Perustele valintojasi halutessasi:

---



---



---

### 14. Mitä muita sisältöjä koet tarvitsevasi?

---



---



---

### 15. Mielestäni on tärkeää käsitellä opintojaksossa Green Care -alan asiakaspalvelu- ja ohjaustyö seuraavat sisällöt:

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
Erilaiset asiakkaat	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Asiakkaan kohtaaminen	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Ammatillinen vuorovaikutus	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Voimavarakeskeisen ohjaustyön periaatteet	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Minä toiminnan suunnittelijana	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Minä toiminnan ohjaajana	( )	( )	( )	( )	( )	( )

Asiakastyytyväisyys	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Asiakaspalautteen kerääminen	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Asiakaspalautteen hyödyntäminen	( )	( )	( )	( )	( )	( )

### 16. Perustele valintojasi halutessasi:

---



---



---

### 17. Mitä muita sisältöjä koet tarvitsevasi?

---



---



---

### 18. Mielestäni on tärkeää käsitellä opintojaksossa Green Care -liiketoiminnan kehittäminen ja palvelujen tuottaminen seuraavat sisällöt:

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
Green Care -liiketoimintamahdollisuudet	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Liiketoiminnan tavoitteellisuus	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Rahoitusmallit	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Yhteistyö liiketoiminnan tukena	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care -liiketoiminnan arviointi	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care -palvelun erityispiirteet	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Palvelumuotoilu	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Hinnoittelu	( )	( )	( )	( )	( )	( )



Koulutuksen suunnittelu	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Ohjaustoit- minnan suunnittelu	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care - kouluttajan ammatti- identiteetti	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care - ohjaajaval- miuksien ar- viointi	( )	( )	( )	( )	( )	( )

## 22. Perustele valintojasi halutessasi:

---



---



---



---

## 23. Mitä muita sisältöjä koet tarvitsevasi?

---



---



---



---

## 24. Mielestäni on hyödyllistä, että tämä opintojakso on mukana kokonaisuudessa:

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
Green Care - perusteet	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care - toimintaym- päristöt	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care - menetelmät ja toiminta- muodot	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care - alan asiakas- palvelu ja oh- jaustyö	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Green Care - liiketoimin- nan kehittä-	( )	( )	( )	( )	( )	( )

minen ja palvelujen tuottaminen

Green Care - ohjaaja- ja kouluttajakoulutus

( )

( )

( )

( )

( )

( )

**25. Perustele valintojasi halutessasi:**

---

---

---

---

**26. Miksi olet kiinnostunut juuri korkea-asteen koulutuksesta?**

---

---

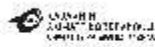
---

---

Lähde

Tilastokeskus, Opetushallinnon koulutusluokitus 2002, koulutusaste. Viitattu 30.5.2016.  
[http://www.stat.fi/meta/luokitukset/koulutusaste\\_oh/001-2005/index.html](http://www.stat.fi/meta/luokitukset/koulutusaste_oh/001-2005/index.html)





Päivänä 5 / 30 3.2016

Ammattikorkeakoulun rehtori

Asia	Tutkimusluvan myöntäminen: Kysely kainuulaisille Green Care -koulutuksesta kiinnostuneille henkilöille
Päätös ja sen perustelu:	<p>Opiskelija Anne Kaikkonen tekee opinnäytetyönä kyselytutkimuksen Green Care -koulutuksesta kiinnostuneille henkilöille. Kaikkonen kysyy tutkimuslupa kyselylomakkeiden lähettämiseen. Opinnäytetyön aihe on Green Care -koulutusta korkea-asteelle – Kysely kainuulaisille Green Care -koulutuksesta kiinnostuneille henkilöille. Opinnäytetyön ohjaava opettaja on Talna Romppanen.</p> <p>Opinnäytetyön aihe liittyy valtakunnalliseen Green Care -hankkeeseen, jossa Kajaanin ammattikorkeakoulu on mukana. Hankkeen tavoitteena on lisätä Green Care -osaamista korkea-asteelle ja yhtenä tavoitteena on myös alan yhtenäisen koulutusmallin lunminen ja kehittäminen. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää kuinka tärkeänä Green Care -koulutuksesta kiinnostuneet henkilöt pitävät suunnitellun koulutuksen sisältöä ja tavoitteena on tuottaa uutta tietoa Green Care -hankkeen käyttöön, jota hankkeessa voidaan edelleen kehittää Green Care -alan yhtenäistä koulutusta.</p> <p>Kysely tehdään sähköisesti Digium enterprise -ohjelman avulla touko- kesäkuun 2016 aikana. Green Care -koorinaattori ja Kajaanin ammattikorkeakoulun opettaja Minna Hökkä lähettää kyselylinkin sähköpostilla niille kainuulaisille henkilöille jotka ovat osoittaneet kiinnostusta järjestettävää Green Care -koulutusta kohtaan ottamalla yhteyttä häneen sähköpostilla.</p> <p>Liitteet: Saatekirje, opinnäytetyösuunnitelma, aikataulu, alustava sisällysluettelo ja kyselylomake</p> <p>Rehtorin päätös: Myönnetään tutkimusluvan opiskelija Anne Kaikkoselle. Kyselyyn tehdään Digium enterprise -ohjelmalla ja KAMK:n opettaja Minna Hökkä lähettää kyselylinkin eteenpäin.</p> <p>Päätöksen perustelu: KAMK Oyn johtosääntö.</p> <p>Lisäliedot: hallinto- ja talousjohtaja Merja Mäkinen, puh: 044 7101 601, sähköposti etunimi.sukunimi@kamk.fi.</p>
Ok-päätös	 p.p. Merja Mäkinen, hallinto- ja talousjohtaja
Muutoksenilmoitus	Valittu/kohtaus ja sen peruste <input type="checkbox"/> Elinkeino- ja muutoksenhakuohje
Tietokanta- ja salenssaalisuus	Avisuusohje Miten <input checked="" type="checkbox"/> Lähellä <input type="checkbox"/> Luovutus <input type="checkbox"/> Muulla tavalla, mihin: 21.5.2016 Tietokantajärjestelmän oikeudet ja virka-asema Vastuunottajan allekirjoitus Johdon assistentti Anne Väättäinen
Esittävän jakelu	Minna Hökkä

Kysymys	Lukumäärä	Prosentti	Keskiarvo	Keskijajonta
<b>Sukupuoli:</b>				
Nainen	16	94,1	-	-
Mies	1	5,9	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Ikä:</b>				
Alle 20 vuotta	0	0	-	-
20 – 29 vuotta	1	5,9	-	-
30 – 39 vuotta	8	47,1	-	-
40 – 49 vuotta	5	29,4	-	-
50 – 59 vuotta	3	17,6	-	-
60 vuotta tai yli	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Koulutustausta (-aste):</b>				
Perusaste	0	0	-	-
Toinen aste	1	5,9	-	-
Opistoaste	1	5,9	-	-
Alempi korkeakouluaste ja ammatillinen korkeaste	9	52,9	-	-
Ylempi korkeakouluaste	6	35,3	-	-
Tutkijakoulutusaste	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -perusteet opintojakso</b>			4,8	0,4
<b>Green Care -toiminnan keskeiset käsitteet:</b>			4,9	0,3
Täysin samaa mieltä	15	88,2	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	2	11,8	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care toimialana:</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	13	76,5	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	4	23,5	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-

<b>Green Care -toiminta Suomessa:</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	14	82,4	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -toiminta kansainvälisesti:</b>			4,7	0,6
Täysin samaa mieltä	12	70,6	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	4	23,5	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -toiminnasta tehdyt tutkimukset:</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	13	76,5	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	4	23,5	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Ihmisen ja luonnon välinen suhde:</b>			4,9	0,2
Täysin samaa mieltä	16	94,1	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	1	5,9	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -toiminnan vaikuttavuus:</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	14	82,4	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Luonnon hyvinvointivaikutukset:</b>			4,9	0,2
Täysin samaa mieltä	16	94,1	-	-

Jokseenkin samaa mieltä	1	5,9	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Green Care -toiminnan laadun osa-alueet:</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	13	76,5	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	4	23,5	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Green Care -toimintaympäristöt opintojakso</b>			4,8	0,5
<b>Green Care -toimintaympäristö: fyysinen toimintaympäristö</b>			4,7	0,6
Täysin samaa mieltä	13	76,5	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Green Care -toimintaympäristö: sosiaalinen toimintaympäristö</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	14	82,4	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Green Care -toimintaympäristö ja kestävä kehitys</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	14	82,4	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-

<b>Toimintaympäristön suunnittelu asiakkaiden tarpeisiin käyttäjäasiakkaan näkökulmasta</b>			4,8	0,6
Täysin samaa mieltä	14	82,3	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	2	11,8	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Toimintaympäristöjen reunaehdot (esteettömyys, turvallisuus ja käytettävyys)</b>			4,8	0,6
Täysin samaa mieltä	14	82,3	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	2	11,8	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Toimintaympäristöjen analysointi</b>			4,7	0,6
Täysin samaa mieltä	13	76,5	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Toimintaympäristöjen muokkaus</b>			4,7	0,7
Täysin samaa mieltä	13	76,4	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	2	11,8	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	2	11,8	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b><i>Green Care -menetelmät ja toimintamuodot opintojakso</i></b>			4,8	0,5
<b>Kokonaiskuva erilaisista Green Care -menetelmistä ja -toimintamuodoista</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	13	76,5	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	4	23,5	-	-

Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Luonto hyvinvoinnin lähteenä</b>			4,8	0,8
Täysin samaa mieltä	15	88,2	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	1	5,9	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	1	5,9	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Eläimet hyvinvoinnin lähteenä</b>			4,7	0,8
Täysin samaa mieltä	14	82,3	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	2	11,8	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	1	5,9	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Maatila hyvinvoinnin lähteenä</b>			4,5	0,8
Täysin samaa mieltä	11	64,7	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	5	29,4	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	1	5,9	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Viherympäristöt ja puutarha hyvinvoinnin lähteinä</b>			4,7	0,8
Täysin samaa mieltä	14	82,3	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	2	11,8	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	1	5,9	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Green Care -toiminnan vaikuttavuus</b>			4,9	0,3
Täysin samaa mieltä	15	88,2	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	2	11,8	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-

Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -toiminnan kehittäminen</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	14	82,4	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -toiminnan laatu</b>			4,9	0,3
Täysin samaa mieltä	15	88,2	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	2	11,8	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -toimintaan liittyvä lainsäädäntö</b>			4,7	0,5
Täysin samaa mieltä	12	70,6	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	5	29,4	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Vastuullisuus Green Care -toiminnassa</b>			4,9	0,3
Täysin samaa mieltä	15	88,2	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	2	11,8	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Eläinten hyvinvoinnin huomioiminen</b>			4,7	0,5
Täysin samaa mieltä	12	70,6	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	5	29,4	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-

<b>Maatilan toiminnan muokkaaminen Green Care -toiminnaksi</b>			4,6	0,5
Täysin samaa mieltä	10	58,8	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	7	41,2	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Esimerkit Green Care -toiminnasta</b>			4,8	0,7
Täysin samaa mieltä	15	88,2	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	0	0	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	2	11,8	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -alan asiakaspalvelu- ja ohjaustyö opintojakso</b>			4,5	0,7
<b>Erilaiset asiakkaat</b>			4,5	0,9
Täysin samaa mieltä	11	64,7	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	4	23,5	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	1	5,9	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Asiakkaan kohtaaminen</b>			4,5	0,9
Täysin samaa mieltä	12	70,6	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	1	5,9	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Ammatillinen vuorovai- kut</b>			4,5	0,9
Täysin samaa mieltä	12	70,6	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	1	5,9	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-



<b>Voimavarakeskeisen ohjaustyön periaatteet</b>			4,5	0,9
Täysin samaa mieltä	12	70,6	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	1	5,9	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Minä toiminnan suunnittelijana</b>			4,5	0,6
Täysin samaa mieltä	10	58,8	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	6	35,3	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Minä toiminnan ohjaajana</b>			4,6	0,6
Täysin samaa mieltä	11	64,7	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	5	29,4	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Asiakastyytyväisyys</b>			4,5	0,6
Täysin samaa mieltä	10	58,8	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	6	35,3	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Asiakaspalautteen kerääminen</b>			4,5	0,6
Täysin samaa mieltä	9	52,9	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	7	41,2	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Asiakaspalautteen hyödyntäminen</b>			4,5	0,6
Täysin samaa mieltä	9	52,9	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	7	41,2	-	-

Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -liiketoiminnan kehittäminen ja palvelujen tuottaminen opintojakso</b>			4,7	0,5
<b>Green Care -liiketoimintamahdollisuudet</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	14	82,4	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Liiketoiminnan tavoitteellisuus</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	13	76,5	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	4	23,5	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Rahoitusmallit</b>			4,7	0,5
Täysin samaa mieltä	12	70,6	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	5	29,4	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Yhteistyö liiketoiminnan tukena</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	14	82,4	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -liiketoiminnan arviointi</b>			4,7	0,5
Täysin samaa mieltä	11	64,7	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	5	29,4	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-

Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	1	5,9	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -palvelun erityispiirteet</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	13	76,5	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	1	5,9	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Palvelumuotoilu</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	13	76,5	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	4	23,5	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Hinnoittelu</b>			4,8	0,8
Täysin samaa mieltä	15	88,2	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	1	5,9	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	1	5,9	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Markkinointi</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	14	82,4	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Myynti</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	14	82,4	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Omavalvontasuunnitelmat</b>			4,3	1,0
Täysin samaa mieltä	9	52,9	-	-

Jokseenkin samaa mieltä	6	35,3	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	2	11,8	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Green Care -ohjaaja- ja kouluttajakoulutus opintojakso</b>			4,7	0,6
<b>Oppimisteoriat</b>			4,3	1,1
Täysin samaa mieltä	9	52,9	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	6	35,3	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	1	5,9	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Menetelmät Green Care -aiheisessa koulutuksessa</b>			4,7	0,6
Täysin samaa mieltä	13	76,5	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Menetelmät Green Care -toiminnan ohjauksessa</b>			4,7	0,6
Täysin samaa mieltä	13	76,5	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Oppimisen henkilökohtaistaminen erilaisille oppijoille</b>			4,4	0,7
Täysin samaa mieltä	9	52,9	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	6	35,3	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	2	11,8	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Oppimisen ympäristöt</b>			4,9	0,3
Täysin samaa mieltä	15	88,2	-	-

Jokseenkin samaa mieltä	2	11,8	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Oppimisen arviointi</b>			4,6	0,6
Täysin samaa mieltä	11	64,7	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	5	29,4	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -ohjaukseen sovellettavat ympäristöt</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	13	76,5	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	4	23,5	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Koulutuksen suunnittelu</b>			4,7	0,6
Täysin samaa mieltä	13	76,5	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Ohjaustoiminnan suunnittelu</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	14	82,4	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -kouluttajan ammatti-identiteetti</b>			4,8	0,6
Täysin samaa mieltä	14	82,4	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	2	11,8	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-

Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -ohjaajavalmiuksien arviointi</b>			4,7	0,5
Täysin samaa mieltä	12	70,6	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	5	29,4	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Opintojakson hyödyllisyys kokonaisuudessa</b>			4,7	0,7
<b>Green Care -perusteet</b>			4,6	0,9
Täysin samaa mieltä	13	76,5	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	2	11,7	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	1	5,9	-	-
Jokseenkin eri mieltä	1	5,9	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -toimintaympäristöt</b>			4,7	0,8
Täysin samaa mieltä	14	82,3	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	2	11,8	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	1	5,9	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -menetelmät ja toimintamuodot</b>			4,7	0,8
Täysin samaa mieltä	14	82,3	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	2	11,8	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	1	5,9	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	<i>17</i>	<i>100</i>	-	-
<b>Green Care -alan asiakaspalvelu ja ohjaustyö</b>			4,6	0,9
Täysin samaa mieltä	12	70,6	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	4	23,5	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	1	5,9	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-

<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Green Care -liiketoiminnan kehittäminen ja palvelujen tuottaminen</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	13	76,5	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	4	23,5	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-
<b>Green Care -ohjaaja- ja kouluttajakoulutus</b>			4,8	0,4
Täysin samaa mieltä	14	82,4	-	-
Jokseenkin samaa mieltä	3	17,6	-	-
Ei samaa eikä eri mieltä	0	0	-	-
Jokseenkin eri mieltä	0	0	-	-
Täysin eri mieltä	0	0	-	-
En osaa sanoa	0	0	-	-
<i>Yhteensä</i>	17	100	-	-